Ч. 69 (14.901). Львів, середа 30. березня 1938. Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
„ Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою). 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Посол Харват приїде завтра до Ковна.

ЛИТОВСЬКИЙ ДИПЛЬОМАТ ПРИЇХАВ ДО ВАРШАВИ.

Посол Харват приїде до Ковна в середу полудні і замешкає в готелі „Метрополь". В четвер в год. 12.30 зложить він през. Сметоні дипльоматичні повновласти.

В неділю вечором приїхав до Варшави молодий литовський дипльомат Капрукштіс, що має приготовити литовське посольство. Перший литовський посол, Казимир Скірпа, приїздить до Варшав у вівторок вечором.

Леріда піддалась нац. військам.

Радіостація зі Саляманки принесла вістку про капітуляцію міста Леріди; офіційно ще не потверджено цієї вістки.

Зі Сарагоси подають, що нац. війська відкинули червоних на 5 км. від Каспе, на правий беріг ріки Гваделюпи. Під Алькорізою нац. частини під командою ген. Аранди пішли на кільканадцять кільометрів вперед.

Комунікат національної головної кватири стверджує, що ліве крило національних військ здобуло кількадесять місцевостей.

СССР хоче вислати воєнні літаки через Францію

ДО БАРСЕЛЬОНИ?

СТАНОВИЩЕ ПАРИЖА.

„Івнінґ Стандард" пише, що з огляду на безнадійне положення армії червоних совітський уряд розглядає можливість вислати більшу скількість літаків найновіших типів повітряним шляхом до Барсельони. — Совітський амбасадор у Парижі вже від трьох днів домагається, щоб французький уряд приготовив у північній Франції відповідні терени до злетів; за випадок відмови Совіти хочуть, щоби Франція доставила сама ці літаки та обіцяють, що покриють втрати, на які це наразило би Францію. Англійські кореспонденти твердять, що ці пляни не дістали апробати французького уряду, бо перший плян важко виконати, а другий був би рівнозначний з інтервенцією.

РИМ І ЛЬОНДОН ОСТЕРІГАЮТЬ.

В італійському журналі „Інформаціоне Дипльоматіка" появилася сензаційна стаття в еспанській справі, яку вважають загально осторогою для Франції. Стаття стверджує, що **всяка інтервенція на терені Еспанії булаб рівнозначна з війною.**

Цікаве, що ця стаття появилася безпосередньо після розмов Чіяна з Пірсом — це має бути спільний бритійсько-італійський погляд.

Чехословацький уряд заповів нову політику супроти меншин.

ПРАГА ВДОВОЛЕНА НІМЕЦЬКИМИ ЗАПЕВНЕННЯМИ.

Чехословацький премієр Годжа виголосив в імені свого уряду декларацію, в якій м. ін. заявив, що офіційні німецькі чинники впевнили Чехословаччину, що Німеччина не думає встрявати до внутрішніх чехословацьких справ та не має ніяких агресивних плянів супроти Чехословаччини. Премієр Годжа обіцяв, що справи національних меншин у Чехословаччині поведе відповідно до теперішньої ситуації і заповів нову фазу у меншинній політиці чехословацького уряду.

ПОЛІТИЧНА АКТИВІЗАЦІЯ СУДЕТСЬКИХ НІМЦІВ.

Судетсько- німецька партія зорґанізувала мин. неділі низку віч у ріжних містах. У Лібереці промовляв посол Нойвірт; він у гострій промові домагався адміністраційної автономії для судетських німців і нових виборів.

На шляху до порозуміння між Римом і Ватиканом.

Заяву льояльности австрійського єпископату приняли в цілій Німеччині радісно; німецька преса вяже ту подію з недавньою візитою папського нунція в Берліні. Нунцій переговорював з міністром закордонних справ фон Ріббентропом у справі нового конкордату Великої Німеччини; конкордат мав би заступити ті поодинокі договори, що їх заключила дотепер Німеччина й Австрія з Ватиканом. Візита папського нунція в Берліні створила відповідний ґрунт до порозуміння.

ҐІТЛЕР ВІДВІДАЄ ПАПУ?

У звязку з тим у Берліні сподіються зміни у програмі візити Ґітлера в Римі: Ґітлер буде на авдієнції у Ватикані.

ГАБСБУРҐИ ЗАНЕХУЮТЬ БОРОТЬБУ ЗА АВСТРІЙСЬКИЙ ПРЕСТІЛ?

Деякі будапештенські часописи пишуть, що архикнязь Отто Габсбурґ наказав усім провідникам леґітимістів у Австрії припинити свою діяльність та подумати про власну долю і про свої родини.

Репресії Злучених Держав проти Мексику.

У відплату за те, що мексиканський уряд націоналізував деякі американські нафтові підприємства, рішив уряд Злучених Держав не купувати в Мексику срібла аж до відкликання. Ця постанова дуже прикра для мексиканської господарки, бо закупи срібла в Мексику для Злуч. Держав були великі. Вже тепер ціна мексиканського срібла поважно обнизилася. Зрештою, ці репресії подекуди однобічні, бо мексиканські копальні срібла здебільша належать до американців.

ТРЕБА ДВИГНУТИ НАШЕ ГОСПОДАРСТВО.

ПЕРЕД ЗАГАЛЬНИМИ ЗБОРАМИ КРАЄВОГО ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА „СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР У ЛЬВОВІ.

Львів, 29. березня 1938.

Дня 31-го березня ц. р. відбудуться чергові Загальні Збори Краєвого Господарського Товариства „Сільський Господар" у Львові. Наша господарська централя складатиме звідомлення зі своєї цілорічної праці, а делеґати наших хліборобів з краю дискутуватимуть над дальшими напрямними праці цієї установи. Перед цими зборами хотілиб ми кинути декілька гадок, що освітилиб працю, її висліди та обставини, серед яких „Сільському Господареві" доводилося працювати в останньому році.

Розбудований дуже сильно перед війною і підчас війни завдяки невтомній праці та небуденному організаторському хистові незабутнього д-ра Евгена Олесницького, став „Сільський Господар" одною з головних українських установ в краю. Алеж умовини праці були тоді цілком інші від теперішніх. Широкий розмах її спирався тоді на великій свободі праці та поважній матеріяльній підтримці краєвого і центрального уряду. Сильна політична організація давала теж тривкі плечі для нашого господарського розвитку. Буйний розвиток національного життя давав можливість притягнути широкі маси селян також і до господарської організації. Але повоєнні роки майже в цілости зліквідували цю нашу організацію, а найживіші елементи з „Сільського Господаря" взялися організувати кооперацію, яка найшла теж у своїх перших роках у „Сільському Господарі" опору та моральну і матеріяльну підставу для свого розвитку. А сам „Сільський Господар", не маючи програми праці у змінених умовинах, де треба спиратися виключно на власні сили, майже цілковито занепав. Щойно по повороті з еміґрації нашого молодого покоління, яке вернулося відповідно фахово підготоване до господарської роботи, змінилося положення і в „Сільському Господарі". Від 1928. р. або від 10-ти літ почалася повільна, систематична і сперта на новій програмі праця, яку вели вже не люди доброї волі, але фахівці. Переживав „Сільський Господар" у цій відбудові і свої дитячі хороби, беручи зразу за великий розмах, пропорціональний може до молодечих задумів, але у великій мірі непропорціональний до реальних тоді можливостей. Прийшла криза, що казала провідникам

„Сільського Господаря" розбудовувати може поволіше, але певніше цю нашу установу. На Загальних Зборах „Сільського Господаря", що відбулися в березні 1929. року, коли обговорювали нову програму праці Товариства, один з фахових керманичів Товариства зазначив, що на його повну розбудову треба 10 років часу, з того 5 років на розбудову централі, і 5, щоби організація станула сильною ногою на нашому селі. І оце по близько 10-ти роках такої праці знову стає перед нами „Сільський Господар", щоб дати звідомлення з того, що він зробив.

На день 31. грудня 1937. р. мав „Сільський Господар" 60 повітових філій 1840 кружків, у цих кружках 126.450 членів, які вплатили вкладки за 1937. рік, а між ними 19.152 жінок. Крім цього обєднував „Сільський Господар", як своїх членів, 2216 кооператив усіх видів і ступнів. Разом усіх членів „Сільського Господаря", тобто філій, кружків, кооператив та фізичних членів було 130.566. Фахову працю вело в централі 12, а у краю 127 фахових працівників. Між цими фаховими працівниками було в централі 7, а у краю 58 інжинірів-агрономів, себто фахівців з високою освітою. Інші фахівці — це інструкторки для праці серед господинь, інструктори для Хліборобського Вишколу Молоді, інструктори садівництва, пасічництва і т. д. Таким чином велику фахову працю вело чимало спеціялістів, які зуміли підтягнути працю Товариства на відповідний щабель.

Не будемо наводити докладних даних про працю „Сільського Господаря", бо вона зібрана в окремій книжечці, „Звідомленні", яку сьогодні має в руках цілий край. Зазначуємо тільки, що „Сільський Господар" розвивається тепер добре, чого доказом є хочби те, що в цьому році прибуло 157 кружків (11.3 прц.), 23.085 членів (23.3 прц.), в цьому 5587 жінок (41 прц.). Самі кружки і філії „Сільського Господаря" зібрали на свою працю поверх 183.000 зол., з чого близько 2/3 припадає на самі членські вкладки, а поза цим зібрали ще близько 100.000 зол. з інших доходів, про які вони подбали. Вказує це не тільки на динамізм у розвитку „Сільського Господаря", але й на те, що він твердо станув на власних силах та розбудувався на здорових основах. Так отже по 10-ти роках праці керманичі „Сільського Господаря" дотримали слова і розбудували нашу господарську установу так, як це потрібно для нашого села.

Та не легко було працювати „Сільському Господареві" в цьому році. Вказуємо хочби на такі факти, як необосноване ніякими господарськими мотивами розвязання філії „Сільського Господаря" в Луцьку на Волині та 52 кружків, що їх ця філія основувала та довгі роки з великою користю вела. Була це одна з кращих філій „Сільського Господаря", де працювало 6 фахівців, де ріжні ділянки господарської праці були справді на відповідній висоті. І не було поважнішої причини до того, щоб цю філію розвязати. Але невмолима волинська дійсність подиктувала інакше, тож філію розвязали, хоч вона була справді дуже добрим осередком господарської праці на Волині.

Згадаймо теж, що не вважаючи на заходи богатьох сіл нашої Лемківщини не дозволили у краківському воєвідстві оснувати ні одного кружка „Сільського Господаря", а це мотивували у більшості випадків тим, що населення є проти такої організації, як „Сільський Господар". Але звідки це населення мало виробити собі гадку про працю „Сільського Господаря", коли воно цієї праці ніколи не бачило, і чому саме малоб виступати проти такої корисної для селян організації? Це ніби загадка, але її у лемківських відносинах неважко розгадати.

Вів „Сільський Господар" у 425 селах Секції Охорони Тварин, які обєднували поверх 37.000 членів-господарів, та опікувалися поверх 50.000 штук худоби. Працювало у цій ділянці кільканацять ветеринарних лікарів, що намагалися піднести гігієну та годівельні умовини для худоби, а тимсамим врятувати величезні гроші для нашого селянства, які пропадають через загибіль худоби. Але в цій акції доглянула влада обезпечену діяльність та розвязала у цьому році цілу цю ділянку праці „Сільського Господаря". Цих прикладів досить, щоби побачити, які непередбачені труднощі стрічала ця наша організація на шляху своєї праці.

„Сільський Господар" є не тільки нашою фаховою господарською установою, яка вчить, як треба господарювати. „Сільський Господар" веде теж другу дуже важну ділянку праці, якою є оборона прав та заступництво інтересів нашого селянства. Отже це Товариство є також становою хліборобською організацією нашого селянства, а великий розділ у звідомленні, дуже багатий змістом, вказує, що цю ділянку, яку започаткував бл. п. д-р Е. Олесницький, і яка стала змістом праці „Сільського Господаря", ведуть у нас з великою користю для нашого села. Цим теж треба пояснити великий наплив членів нашого селянства до цього нашого селянського товариства, яке займається селянством не тільки для того, щоб піднести його господарську культуру, але також стоїть на сторожі селянських прав.

Наприкінці приходиться ще згадати, що Товариство „Сільський Господар" веде Хліборобський Вишкіл Молоді, що є 4-літньою господарською школою для молоді від 14—18 літ, і обєднує сьогодні 11.000 хлопців та дівчат. Щоб наше громадянство познайомилося ближче з наглядно з цією муравлиною виховною працею, яку „Сільський Господар" веде для молодого сільського покоління „Сільський Господар" задемонструє цю ділянку праці у Педагогічній Виставі, що відбудеться незабаром у Львові.

Дуже цікавою працею „Сільського Господаря" є організація нашого сільського жіноцтва у т. зв. „Секціях Господинь" при кружках „Сільського Господаря". Зріст числа жінок членів „Сільського Господаря" на 41 прц. в останньому році каже ясно, що ця жіноча господинська організація була не тільки корисна, але й необхідна. Господарську працю серед жінок може вести тільки „Сільський Господар" тому, бо він єдиний має сьогодні поверх сотні фахівців, що можуть і вміють учити господарства наше жіноцтво. Минули часи коли з аматорства можна було вчити господарства, тепер часи спеціялізації: тільки фахівці можуть дати селянству відповідне знання. А таких фахівців має саме „Сільський Господар", єдина селянська організація, що найближча своєю працею до душі і серця нашої селянки і нашого селянина.

Загальні Збори „Сільського Господаря" — це сьогодні відзеркалення стану нашого українського села, його болячок, його недомагань, його радощів і турбот. Тому радіючи зростом „Сільського Господаря" і співчуваючи його труднощам чекаємо на ці Загальні Збори, де наш селянин матиме слово, щире та безпосереднє, до якого повинні прислухуватися всі, що для села у інших ділянах національної роботи працюють.

Традиція московської тиранії.

У звязку з ріжними московськими судовими розправами, на яких сучасний московський володар „судить" своїх найвищих достойників і урядовців, варто пригадати дещо зі старої історії Московщини в освітленні сторонніх чужинців, що на власні очі бачили „країну чудес". З тих описів, реляцій та цілих розправ зможемо краще зрозуміти московську психольогію чи то психопатію, спосіб правління, характер адміністрації, податкову систему, „колективістичне" господарство, судівництво, засоби пропаганди та загалом цілу московську тиранію — як вона виглядала в дійсности.

Одною з найбільш цікавих таких книг про Московію була праця англійця Джільса Флетчера, видана в Льондоні в 1591. р. під наголовком: „Of the Russe Common Wealth, or manner of governement by the Russe Emperour (commonly called the Emperour of Moskovia)", себто „Про російську державу або спосіб правління російського царя (котрого звичайно називають московським царем)". Сам автор Д. Флетчер — доктор юридичних наук, посол при московському дворі в 1588. р., людина дуже освічена, вдумлива і спостережлива, влучно характеризує московські відносини. Цікаво, що перша спроба видати переклад Флетчера у російській мові скінчилася невдачею. Переклад Д. Флетчера спорядив відомий український учений професор московського університету О. Бодянський та видрукував у 1858. р. в „Чтеніях" Т-ва історії і старовини при московському університеті. Але російський уряд сконфіскував і знищив цілий наклад цього видання, а самого проф. О. Бодянського „суспендував" і заслав до провінціонального казанського університету.

Про спосіб управління московською державою Д. Флетчер пише:

„Правління в них (московських царів) чисто тиранське; всі вчинки царя йдуть на те, щоби були корисні лише для одного царя, а крім того провадяться найбільш безоглядним і варварським способом." В податковій системі московський уряд — каже Флетчер — „не притримується найменшої справедливости. Шляхта і прості люди у відношенні до свого майна не хто інші, як лише охоронці царських прибутків, тому, що все придбане ними, раніше чи пізніше переходить до царських скринь." Флетчер торкаючись податкової системи Московщини, у спеціяльному розділі під наголовком: „Про засоби збогачення царської скарбниці майном підданих" пише, що цар притримується таких засад: „Не противитися насильству, видиранню і всякого роду хабарам, яких уживають князі, „дяки" та інші урядовці над простим народом в областях (на місцях), але дозволяти їм все це до закінчення речинця їх служби, доки вони цілком не нажеруться; потім поставити їх на „правеж" (або під батіг) за їх поведінку і вимордувати з них усю або більшу частину здобичі (як мед виточується бжолою), награбованої ними у простого народу і зложити її до царської скарбниці, але ніколи, не повертаючи нічого справжньому власникові, яка не булаб велика і очевидна спричинена їм (власникам) шкода. Для цієї мети дуже „корисні" бідні князі і „дяки", яких посилають до областей на місця, а котрі перемінюються дуже часто, а саме кожнорічно, не вважаючи на те, що як самі по собі, так і за прикметами народу, моглиб залишатися далі. В дійсности настановлені знову над простим народом, вони ссуть з новим завзяттям, як оси цісаря Тиверія, котрі прилітали завжди свіжі на стару рану і з котрими він порівнював, звичайно, своїх преторіїв та інших обласних урядовців.

Показувати іноді прилюдно приклад справедливости (суворости) над урядовцями, що грабували нарід, коли якийсь із них став особливо відомий з найгіршого боку, щоб нарід міг думати, що цар обурюється гнобленням народу, і таким чином скинути вину на погані прикмети його урядовців. Так, між іншим, пробив покійний цар Іван Валевич з „дяком" однієї своєї области, котрий крім ріжних поборів і хабарів приняв печену гуску, начинену грішми. Його урядовця привели на ярмаркову площу в Москві, де цар був присутній особисто і промовив: — От, добрі люди, ті, котрі готові вас зїсти, як хліб і т. д.

Потім він запитав своїх катів, хто з них вміє різати гуску, і наказав одному з них спочатку відрубати дякові (губернаторові) ноги на половину литок, потім руки вище ліктя (по... і запитуючи його, чи смачне гусяче мясо), і нарешті звелів відрубати голову, щоб він зовсім був подібний до печеної гуски. Це могло б служити достаточним прикладом справедливости (як розуміють судову правду у Московії), колиб вона не мала на оці хитру мету закрити той гніт, якого допускається сам цар."

Подав В. С.

ПАШПОРТ І ЗАРІЗ.

Варшава, 28. березня 1938.

На засіданні сойму, що відбулося в пятницю 25. березня ц. р., між іншими справами прийшли на порядок дня дві справи, які є незвичайно характеристичні для сьогоднішних настроїв уряду і польського громадянства супроти національних і віроісповідних меншин. Тими справами були проекти законів про втрату польського громадянства і про заборону ритуального зарізу.

Справу втрати польського громадянства обговорив я обширно на сторінках „Діла" ч. 61 з 20. березня ц. р. у статті „Тяжкий удар для еміґрантів" і подав там теж і ґенезу цього урядового проекту, ухваленого радою міністрів на засіданні 18. березня ц. р. Міністр внутрішніх справ ген. Складковський зголосив цей проект тогож самого дня у соймі вже в часі пленарного засідання; урядуючий віцемаршал Шецель поставив його додатково на порядок дня за згодою більшости сойму. Проект відослали до правничої комісії, що його приняла з дуже незначними змінами, а сойм ухвалив його вже на засіданні 25. березня ц. р., себто в тиждень після ухвали ради міністрів. Прийме його очевидно і сенат і внедовзі проект стане обовязуючим законом.

Згідно з тим законом польський міністр внутрішніх справ може відобрати польське громадянство тим громадянам, що: а) діють за кордоном на шкоду польської держави, б) перебуваючи безперервно за кордоном щонайменше пять літ після створення польської держави, втратили звязок з польською державністю, або в) перебуваючи за кордоном, не вернулися до Польщі в означеному речинці на взазив дотичного консуляту польської держави.

Куліси й мотиви того проекту, чи пак за тиждень-два обовязуючого закону, вияснив я у цитованій моїй статті і їх у цілости потвердили посли Моравський (в обороні польської політичної еміґрації, зокрема В. Вітоса), д-р Литвицький і д-р Зоммерштайн, члени соймової правничої комісії, яких усі поправки соймова більшість відкинула. Нема ніякого сумніву, а це і слідно було у соймі зі слів референта комісії, що вже в дуже короткому часі відчують діяння цього нового польського закону десятки тисяч наших еміґрантів за морем, що походять з теренів сучасної Польщі і проживаючи за морем більше як 5 літ, не постаралися досі за місцеве громадянство.

Польські консулярні уряди надзвичайно пильно — далеко більше, як думають самі еміґранти, — стежать за нашим національним життям на еміґрації і напевне ведуть окремі картотеки всіх наших еміґрантів галичан, що чимнебудь виявляють назовні своє українське національне обличчя і своє становище до польської національної політики. Уся без вийнятку українська заморська еміґраційна преса не мала і не має причини ентузіязмуватися тією політикою в українській справі і до цієї політики ставилася завжди щонайменше критично, якщо не гостро неґативно. І не тільки наші заморські (на европейському континенті теж) діячі, але і звичайні сірі люди, що живуть ще з формальним польським пашпортом, чи і без нього як формальні польські громадяни на підставі місця свого уродження і постанов повоєнних мирових договорів (санжерменського), стануть небаром громадянами без батьківщини, бо на нове громадянство треба ждати нераз кілька літ від дня зголошення.

Поворот до своєї батьківщини тих людей сіне патрія буде зправила майже неможливий. Можуть вони вернутись до Польщі тільки за попередньою згодою міністра внутрішніх справ і то лише на короткий час, бо у Польщі на постійне не можуть поселитися ніколи такі особи, яким відібрали польське громадянство. А дозволу і на часову візиту у рідні в Старому Краю наші еміґранти напевно не одержать.

Одним словом, буде відрізана тепер українська еміґрація з Польщі від рідного краю і то навіть сірі маси, що з широкою політикою не мали досі нічого спільного. Наша політична еміґрація, що ще залишилась з давніших часів, і так зовсім не спішиться до Польщі, а деякі її маркантні постаті сюди напевне не вернуться. Величезній частині нашої еміґрації польський уряд відбере сьогодні чи завтра і формальне польське громадянство, що вона його досі мала. Не буде вже у неї польського пашпорту, але останеться у неї українська душа, якої не можна усунути ніяким спеціяльним польським законом. Останеться у нашої еміґрації і любов до рідного краю та зацікавлення його дальшою долею, врешті свідомість, що треба помогти своїй батьківщині і то всіми засобами, що їх має і може мати наша еміґрація. Новий польський закон не вдіє тут нічого — і пашпорт теж.

Справа пашпортів і позбавлення громадянства торкається не тільки нас, торкається вона і жидів, хоч в іншій площині і з інших мотивів. Звичайно, не з політичних, з винятком жидівських комуністів у Польщі. Строгість нового закону спаде передовсім на ріжних жидівських ґешефтярів чи навіть торговців живим товаром, які у величезній більшости рекрутуються зі східно-европейських жидів. За такими типами не будуть жаліти чесніші жиди з Польщі. Зате новий закон про втрату громадянства вдарить болючо тисячі галицьких жидів у Відні, що раді би тепер вернутись до Польщі, а не зможуть втративши отсе польський пашпорт.

Справа зі забороною ритуального зарізу вже чисто жидівська, товчеться вже третій рік і перед двома роками наробила в Польщі й у світі великого шуму. Тоді внаслідок інтервенції уряду змодифіковано значно проект посолки Присторової і врятовано ритуальний заріз, обмежуючи споживання мяса з ритуального зарізу виключно до жидівського населення з означеним згори континґентом. По двох роках посол Дудзінський підняв наново основний проект Присторової у формі окремої новелі і польська соймова більшість остентаційно всупереч внескові уряду ухвалила новелю Дудзінського. І внедовзі в Польщі не буде вже „кошерного" мяса.

Повища справа зі скасуванням „кошер" не наробила вже такого шуму, як перед двома роками, бо і жиди самі і політичний світ зацікавлений нині у першу чергу справою „аншлюсу" Австрії до Німеччини та іншими важливими політичними справами. І ритуальний заріз відійшов у тінь і затривожена своєю найближчою майбутністю жидівська вулиця в Польщі, не має часу, а то й більшої охоти зай-

КЛЯВДІЯ ГАВРИЩАК.

З Нюйорку до Маямі.

5. У ПАРКУ-ДЖУНГЛІ. — ПРЕРІЇ.

Коли на пляжі стає надто глітно і гамірно сідаємо в авто, та робимо якусь „тропікальну" ескападу. (Ми кажемо „тропікальну", бо якщо лише трохи віддалитися від моря — полудневе сонце зараз пригадує, що тут воно має подвійну силу і „припікає" як розжарена піч).

Одної днини їдемо до „Королівського Державного Пальмового Парку" — джунглі з пребагатою екзотичною ростиною, де навіть рука американця з хоробливою пасією цивілізувати все, що попаде — поза прорубаною вузенькою стежкою впоперек не важилася нічого більше зробити. Лишивши авто на краю джунглі входимо наче до святині: Зразу огортають нас сутінки, бо крізь густу стелю ростні немов крізь темні шибки церковних вітражів сонце ледви протискається. Тиша післябогослужебної пори, а дивний уривчастий голос крикливого представника екзотичної пташні перериває її немов різкий удар по металевому дзвоні, який нагло, без відгомону втихає. Ніодин звук тут далеко не залетить: позаплітувана мясистою ліяною густа ростина немов груба оксамитна завіса глушить його, втягає, заздро зберігаючи те, що так мало полишилося у сучасному світі — тишу. Велитенські дерева витискають з місця одні одних, пнуться під небеса по трупах побратимів — кожний мертвий стовбур поваленого віком дерева двигає на своїм кістяку нове покоління, зелене, буйне, квітуче.

Ціле щастя, що ніхто з нас тут не природник, бо якби подив ляїка замінити фаховістю та захопленням спеціяліста, який зумів би зорієнтуватися у цьому зеленому кожусі ростні, чи назвати по імені всі дивовижно позаплітувані колючі пнів та галуззя — забраклоб нам не лиш дня, але цілого нашого побуту на Фльориді.

Велитенські дуби, пальми, кипариси, ґумове дерево, винна лоза, кущі дикої кави, аліґаторська ґруша — врешті незвичайно рідке „ковбасне дерево" з овочами, що так і виглядають на порозвішувані на довгих шнурках ковбаси! На цьому кінчається наша знайомість тропікальної фльори і вона каже нам соромитися за нашу вищу освіту, коли попри десятки таких зразків природи проходимо німі, не вміючи їх назвати...

Очима уяви розміщуєш тут серед кущів кровожадних екзотичних хижаків, обвиваєш спорохнявілі пняки давунами та тарахкавцями і одним махом джунгля тратить велич та достойність святині, а стає пащею небезпек та небажаних пригод. Факт, що ти забрив сюди голіруч морозить легко шкуру на хребті і починаєш роздумувати над тим, чи скринька з фотографічним апаратом в потребі не моглаб спаралізувати виголоднілого хижака... Але, що цей спосіб геройської самооборони не дуже тебе переконує — пригадуєш товариству обідню пору і конечність скорого повороту до цивілізації...

Іншим разом їдемо на захід від Маямі, в сторону мексиканського заливу на т. зв. „Тагміямі Трейл". Це єдиний шлях, що перетинає фльоридські прерії, яких більшу частину т. зв. „Еверґлейдс" замінено на національний парк. Поза цією шосою (зрештою не менше модерною та вигідною як напр. під Нюйорком) карта Фльориди у цьому місці чиста, а малі семінольські оселі чи фарми з городовиною зуміли ледви кількадесятьметровими площами вдертися у прерії. Кожну пядь землі треба видирати тут зпід верстви степових трав та коріння, немов зпід гранітної скелі. Але віддячується вона за це стократно: найкращі роди городовини, що родяться і дозрівають кілька разів у рік заманюють сюди до праці охочих, що стають до тяжкого піонірського змагу з труднощами дикої природи.

Для очей — незабутні образи: де глянеш — жовта височенна трава, посеред якої густо сторчать білі безлисті стовбури якоїсь екзотичної рослини, що подобає на вкриті інеєм кущі. Вздовш шоси, що пнеться 54 милі просто, без найменшого закруту, а на другій пятьдесятці має ледви два невеликі! — Канал, де кишить від риб та їстивних черепах. Ці останні великими зелено-бурими та чорними плямами пообсідали також прибережне каміння та витягнувши довгі шиї гріються до сонця. Високоногі чаплі та велитенські чорні супи проходжуються біля авт у розгоні чи розсідаються з добичю на снідання таки на самій шосі. Цікаве, як швидко звикла тут екзотична фавна до машини: із великого, крикливого авта ніхто нічого собі не робить; можеш трубіти досхочу, чи криком крізь вікно пробувати сполошити черепаху чи птицю — ніхто з них не ворухнеться. Але лише на хвилину спиниш авто та вийдеш з нього в надії, що котренебудь з них вдасться тобі схопити на фільму — почуєш лише швидкий, голосний плюскіт по воді чи шум у повітрі — і довкола як вимерло...

На вузенькім довгім човні дві семінольки вибрались по каналі на рибу. Їхні барвисті одяги мерехтять у сонці немов яскраві червоно-жовті квіти... Випалюють трави, а полумя, хопившися сухої трави немов льону, заливає на очах цілий краєвид огненим морем...

— — — — — — —

Коли вертаєшся домів і Маямі зустрічаючи тебе в позолоті західного сонця з гордощами багатиря показує тобі свої білі палатки-віллі, довжезні алеї квітучих олеандрів, розгойдані на хвилях яхти та моторівки, а на обсаджених пальмами шосах (до кожного дерева допроваджена водотягова рура для допливу води!) безконечні ряди коліровнх авт — рішаєш ще раз, що і природа і цивілізація роблять тут усе, щоб зробити Маямі незабутнім...

——o——

зялися справою ритуального зарізу, хоч як вона важна для релігійно практикуючих жидівських мас у Польщі.

Українські представники і в комісії і на пленумі сойму заявилися проти знесения ритуального зарізу і піддержали у цьому жидів. Зробили це зі засадничих причин, щоб держава не мішалась у внутрішні відносини і релігійний ритуал. Українське становище стояло теж під враженням сучасного натиску на греко-католицьку і православну Церкву та духовенство. До проекту пос. Дудзінського поставилась неґативно наша соймова репрезентація і з мериторичних причин, бо знесення ритуального зарізу зменшить споживання мяса у жидів — як це документно ствердили вже тепер на підставі дволітньої практики представники уряду, — що відібється тепер відемно на ціні мяса та що можуть відчути безпосередньо і наші продуценти-хлібороби.

Пашпорт і заріз характеризують у Польщі під цю пору сучасний курс уряду і польського громадянства супроти усіх, хто не вродився поляком

Д-р Степан Баран.

ПОГЛЯДОВА ТРАДИЦІЯ.

(ПРО УКРАЇНСЬКУ ПЕДАГОҐІЧНУ ВИСТАВУ).

Думка влаштувати Педагоґічну Виставу та згодом і Педагоґічний Музей виринула ще перед війною. Але війна перешкодила її здійснити. Віджила ця думка безпосередньо по війні. Працю над організацією вистави перебрала на себе Рідна Школа та продовжувала її під проводом професорів небіжчика Михайла Галущинського й Володимира Радзикевича.

Але безпосередні повоєнні роки не були сприятливі для влаштування вистави. Час минав і годі було вийти поза межу теоретичних міркувань. Аж прийшов 1931-ий рік, рік 50-літнього ювилею Рідної Школи. Тоді стала також актуальна Педагоґічна Вистава. Мали її влаштувати разом з Педагоґічним Конґресом, що відбувся в днях 2 й 3. листопада 1935 р. Та здійснення таких двох важних почнів рівночасно було не під силу і Рідній Школі й українському громадянству. Цього року має відбутися у Львові просвітянське свято з нагоди 70-ліття „Просвіти". Рідна Школа постановила влаштувати свою Педагоґічну Виставу разом зі святом „Просвіти".

Вистава відбудеться у Львові, де в 1586 році повстала при Ставропигійському Братстві перша українська нижча й середня школа. З того часу розвиток українського шкільництва ніколи вповні не переривався. Вистава саме має представити цей 350-літній розвиток української школи, працю вчительства й молоді. Отже ціллю вистави буде представити в загальних обрисах розвиток, досягнення й потреби української школи, українського дошкільного й позашкільного виховання з окремою увагою на цілу низку складних обставин, що допомагали розиткові українського шкільництва або його перепиняли.

Праця над улаштуванням вистави сконцентрувалася в Рідній Школі. В організації Української Педагоґічної Вистави беруть чинну участь усі ті Українські товариства й організації, що мають якенебудь практичне відношення до справ освіти й виховання народу. З представників усіх тих товариств та організацій утворився Головний Комітет Педагоґічної Вистави. Технічними працями над організацією вистави кермує Діловий Комітет у такому складі: проф. Іван Галущинський — голова, та члени: о. дир. Дзерович, д-р Петро Білянюк, д-р Вс. Метельський, д-р М. Терлецький, проф. С. Сидорович, проф. Є. Ю. Пеленський, інсп. П. Будз, дир. Л. Ясінчук і ред. І. Ющишин. Репрезентаційний провід над Педагоґічною Виставою перебере Почесний Комітет.

З ріжних причин Педагоґічна Вистава мусить бути територіяльно й часово обмежена. Головно охопить вона Українське шкільництво Совітської України, бо кордони на схід від Збруча для тутешніх українців замкнені та нема ніякого безпосереднього контакту з українськими шкільними працівниками й педаґоґічними колами над Дніпром.

Тематично вистава подумана широко. Має вона охопити всі роди й ступні шкіл від найнижчих до найвищих — отже загальноосвітні, фахові, мистецькі, дошкільне та позашкільне виховання. Педагоґічна Вистава буде природним і доцільним доповненням Першого Українського Педагоґічного Зїзду. Зібрані матеріяли повинні дати конкретний початок Педагоґічному Музеєві, що повинен згодом повстати чи то як окрема установа, чи як самостійний відділ при Національному Музеєві у Львові.

Програмово подумана Педагоґічна Вистава так, що повинна пластично представити дотеперішні наші виховні осяги в таких пяти відділах: І. Видавництва: 1) Педагоґія, 2) Історія й устрій шкільництва, 3) Шкільні підручники, 4) Видання для дітей і молоді. — II. Організація шкільництва: 5) Мапи місцевостей, 6) Діяграми і статистика, 7) Видавництва, 8) Пляни й світлини, 9) Орґанізації, що займаються вихованням. — III. Життя й праця школи: 10) Навчальні засоби, 11) Світлини, 12) Друки, рисунки й діяграми, 13) Шкільні бібліотеки. — IV. Життя й праця молоді: 14) Вироби шкільних дітей та учнів, 15) Побут сільських дітей, 16) Пласт, 17) Виховні оселі молоді, 18) Інші організації молоді, 19) Шкільні кооперативи, 20) Фізичне виховання. — V. Учительство: 21) Світлини, 22) Вироби й праця вчителів, 23) Учительські організації.

З уваги на цю програму й завдання організація Педагоґічної Вистави й завязку майбутнього Українського Педагоґічного Музею мусить спиратися й спирається на якнайширших громадянських, наукових і фінансових основах.*)

Іван Ющишин.

*) Інформації про Педагоґічну Виставу дає Діловий Комітет Педагоґічної Вистави при Рідній Школі — Львів, вул. Сикстуська 46, тел. 277—52.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 62. Четвер, 29 (17) березня 1888.

Галицьке намісництво не затвердило статуту „Товариства братньої помочі ремісників" у Микулинцях. З цього приводу „Діло" містить передову статтю, в якій виказує, що намісництво завжди робить трудноші, коли йде про такі самодопомогові українські товариства, чим спиняє економічний розвиток нашого краю. Одночасно намісництво без перешкод затверджує статути подібних польських товариств. „Діло" звертається до послів державної ради, щоб вносили в цій справі інтерпеляції в парляменті.

„А покищо — пише „Діло" — не пора нам ждати, не пора загинати руки. Кривджені товариства повинні йти за прикладом „Народньої Ради" і вносити свої кривди перед Трибунали публичного права. Чей може цим способом ми доберемось до того, що найкращі змагання нашого народу не стрічатимуть перешкод не то вже в боротьбі за політичні права, але й економічне існування за хліб насущний!"

МАЙБУТНІСТЬ СЛАВЯНСТВА.

Українські товариства вислали привіт хорватському єпископові Стросмаєрові з нагоди його ювилею. Єп. Стросмаєр, визначний національний хорватський діяч, надіслав на руки голови Т-ва „Просвіта" подяку за привіт, в якому між іншим писав:

„Майбутність славянства, його свобода, просвіта, перемога і слава очевидно лежать у поспільній його любови, згоді і братній взаємности. Коли думаємо визволитись від чужого напору і чужої неправди, то очевидна річ, що ми самі один супроти другого не тільки все а все справедливість, але і братню любов сповняти мусимо. Я те святе правило тут на Півдні по змозі заступаю і ширю; Ви-ж славні мої Панове і чесні братя там на Півночі. Нехай Бог нас і тут і там благословить і дасть нам, щоб ми кріпкою вірою нашою і всякою християнською чеснотою і силою були по віки заслужені і достойні тих святих і невмирущих цілей, до котрих нас Боже провидіння покликало".

ЕВРОПЕЙСЬКА ВІЙНА.

Берлін, 29. марта. „Кройццайтунг" доказує, що европейської війни не дасться вименути і вона раніше чи пізніше мусить вибухнути.

СПАДЩИНА ПО ЦІСАРЮ ВІЛЬГЕЛЬМІ.

Покійний німецький цісар Вільгельм лишив 4? міліонів марок. Велику частину цієї суми записав він на коронний скарб, що його основав Фридрих Вільгельм III. Ледви дві пяті частини цілої спадщини дісталися по рівній половині теперішньому цісареві Фридрихові і вдові цісаревій Августі.

С. СЕВЕРИНА Ч. С. В. В.

ЗНАВЕЦЬ ДИТЯЧИХ СЕРДЕЦЬ.

Памяті о. Теодозія Лежогубського.

Ворожі війська перервали її звязки з батьками. Була тоді на другому році фільософії. Хоч як щадила кожний гріш, хоч обмежилася до найменших вимог, прийшла важка година. Заставила памятковий перстенець; вкінці призналася мені, що голодує. Жалувалася, що зверталася до деяких інституцій, але ніхто не подав їй помічної руки.

Мені блиснула щаслива думка. Близько нас стоїть чоловік, що кожному поможе, коли хтось помочі потребує. Він певно щось порадить. І вислухав мене о. Теодозій Лежогубський. Відповів лаконічно: „Нехай внесе подання і долучить індекс. Зроблю все, що зможу." Куди звертався, не знаю. Минуло кілька днів і студентка дістала підмогу. Віджила, сказала на радощах. А коли зложила подяку й пізнала особисто свого добродія, сказала: „Щасливі учениці, що мають такого директора. Колись історія нашого шкільництва запише золотими буквами імя такого незвичайного виховника."

Саме нашій ґімназії пощастило мати такого директора. Це був не тільки першорядний промовець, з Божої ласки, а людина у повному значінні цього слова. Його вчинки йшли впарі з тим, чого навчав. Про його людяність можна би написати багато. Розумів молодь, розумів сироту, спочував з тими, що терплять, радів зі щасливими. Більшого приятеля молоді я не стрічала. Кожна дитина відкривала душу перед своїм директором більше, як перед рідними батьками.

Нераз була я свідком, як о. Лежогубський давав бідним ученицям на залізницю, коли вони не мали на їзду додому. Не моралізував молоді, його діла говорили за нього.

Ось в інституті СС. Василіянок музичний попис. Це учениці бл. п. Софії Лопатинської, сестри бл. п. композитора Ярослава, попис уються своїм музичним знанням. В їдальні, що для потреби перемінювалася в концертову салю, нечисленні гості. В часі першої точки входить мати одної учениці. В сільському одязі зі станиславівського повіту виглядала маєстатично. Станула несміло. О. Лежогубський устав, взяв жінку під руку і посадив на першому місці. Одним жестом навчив міських дітей на ціле життя, як поводитися з гостями.

Мені пощастило бути префектою за дирекtури о. Лежогубського. Чого я не навчилася від нашого директора! Досі не затерлася в памяті одна картина. Роздаю інституткам листи й листівки з „фронту!" Дві учениці вибухають спазматичним плачем. Одній упав брат на італійському фронті, другій — знайомий. Не вміла я їх успокоїти. А все-ж директор зумів промовити їм до серця та розуму. Дівчата прийшли до рівноваги. Тоді я зрозуміла, чому мистець уміє виграти чудові акорди на струнах людської душі. Від того часу не легковажу дитячого терпіння, хоч в очах дорослої людини воно видається пустим.

Молодь уміє любити, вміє бути вдячна. Неодна з наших учениць пригадує собі застрій у школі перед імянинами свого улюбленого директора. Не забула Ірця Макух, як ревно працювала над музичними точками програми, не забули співачки, не забули декляматорки. Ще й нині оживаю на згадку тих часів. Усім було добре, бо за всіма стежив чоловік чистий серцем, чоловік повний посвяти.

А його екзорти? Гадка за гадкою прибрана в слова плила, мов тиха вода. Неодно слово, як перлина западало глибоко у серця слухачок. Він умів загріти до любови Бога та народу, до боротьби, до праці, до жертви за батьківщину. Памятаємо, як у малій церковці при вулиці Зибликевича правив Службу Божу за долю народу у радісні і жахливі дні. Після тої Служби більше не переступив порогу тої церкви. Саме вчора 19 років минуло, як церковні дзвони заголосили за приятелем молоді і чистою людиною. На час його похорону затихли гарматні стріли вояків, за яких усім

ПРАВНИЧА СТОРІНКА.

Знайдена річ у світлі законодавства.

Дуже часто трапляється, що особа, яка найде чужу річ, має добру волю її звернути тому, хто її згубив, одначе не знає, як віднайти власника або того, до кого вона належить і що в даним випадку має зробити.

Розглянемо цю справу, таку дуже часту в щоденному житті, якої епільоґ звичайно відбувається в карнім суді, бо незнання законів не звільняє даної особи від відповідальности.

Між цивільним і карним законодавством, які нормують спосіб процедури з найденою річею, існують деякі відхили, прогалини і навіть суперечности. Законодавство цивільне постановляє, що знайдену річ треба звернути тому, хто її згубив і не знає, де вона знаходиться або навіть забув про неї. Колиж годі знайти власника річи або того, до кого вона належить, а вартість річи перевищає квоту 1 зол., треба у такім випадку про знайдену річ оповістити в громаді найдальше до 8 днів, у спосіб в даній місцевости принятий. Коли-ж вартість річи перевищає квоту 12 зол., треба, якщо її знайшли, повідомити місцеву владу, яка оповіщує у спосіб принятий у даній місцевости, а якщо і в цей спосіб не знайдеться власника, а вартість річи перевищає квоту 25 зол., тоді влада обовязана оповістити трикратно в часописах.

Знайдену річ звичайно можна лишити на перехів даної особи, хіба є небезпека шкоди, тоді влада може продати її на публичній ліцитації, а гроші зложити в суді, або переховати у третьої особи. Коли до одного року від оповіщення не зголоситься власник речі, особа яка знайшла дану річ, має право знайдену річ або її вартість узяти на свій ужиток. Якби до року зголосився власник речі, тоді обовязаний винагородити всякі видатки і на жадання виплатити 10% від вартости особі, яка знайшла річ, а у випадках, коли винагорода перевищає вже квоту 1000 зол., тоді від дальшої надвишки належиться лише 5%.

Колиж власник не зголоситься у потрібнім часі до засиджения річи (у трьох аж до 6 років), особа, яка знайшла річ, стає її власником.

Хто цих приписів не зберігає, відповідає за всяку шкоду власникові, тратить право жадати винагороди за знахідне і відповідає карно.

Стаття 56. закону про проступки говорить, що хто до 2 тижнів від знайдення чужої річи вартости понад 10 зол., чужих актів або документів, або від дати, коли приблукається чужа тварина, не повідомить про це поліційної або громадської влади, або в інший властивий спосіб не пошукає посідача, підлягає карі арешту до 2 тижнів або гривни до 500 зол.

Подані вище постанови цивільного закону наказують повідомити владу до 8 днів і то тоді, коли вартість знайденої речі перевищує квоту 12 зол., зате згаданий припис закону про проступки наказує повідомити владу або пошукувати в інший властивий спосіб власника до 2 тижнів і то тоді, коли вартість знайденої річи перевищає квоту 10 зол. Хто не повідомить влади і не пошукає в інший спосіб власника при вартости до 10 зол. є на основі повищого припису некаральний. З чого недвозначно виходилоб, що знайдену річ при вартости до 10 зол. вільно собі задержати, якби не стаття 262, § 3. карного кодексу, що каже карати за присвоєння чужих знайдених річей, без огляду на висоту їх вартости.

Про присвоєння знайденої речі можна говорити тоді, коли якась особа, нехтуючи постановами цивільного і карного закону про знайдені речі, розпоряджається чужою власністю, як своєю, себто продає її, дарує, сама зуживає і т. д.

За присвоєння собі знайденої речі стаття 262, § 3 к. к. передбачує кару арешту до 6 місяців або гривни, при чому гривна може бути вимірена у межах від 5 до 200.000 зол. Постанова §. 3. ст. 262 к. к. торкається всіх випадків присвоєння знайденої річи без огляду на висоту її вартости. Зате постанова ст. 56. закону про проступки торкається лише випадку, коли присвоєння знайденої річи взагалі не входить у гру. Ст. 56. закону про проступки торкається тільки випадку, коли обходиться припис, що має на меті недопустити до присвоєння знайденої річи мовчанкою, що знайдено таку то і таку річ. На цьому становищі стоїть юдикатура Найвищого Суду.

М-р М. Небелюк.

Резолюції I. Конґресу Українських Аплікантів,

ухвалені 20. лютого 1938 р. у Львові.

Конгрес Українських Адвокатських Аплікантів у Львові у дні 20. лютого 1938 стверджує і взиває всіх українських аплікантів здійснювати такі засади:

I. Загальні:

1. Конгрес стверджує, що українська адвокатура як вільний і незалежний стан, завжди була, є і буде одним з головних чинників у розбудові українського національного життя в найвищих змаганнях Української Нації.

2. У зрозумінні великих завдань українського адвоката як громадянина — апліканти українці, як майбутні адвокати, вважають своїм обовязком і взивають усіх товаришів:

а) брати живу участь у загальному громадянському життї у всіх його ділянках, а особливо в обороні загрожених прав і інтересів української нації;

б) впоювати почуття правовости і конечности правного порядку у зорганізованому житті українського народу;

в) стояти на сторожі моральних та етичних засад, що мають скріпити силу та відпорність українського народу.

II. Станові:

3. Для здійснювання цих засад Конгрес зобовязує всіх українських аплікантів:

а) змагати і причинятися до піднесення на щораз вищий рівень української адвокатури, а саме:

б) всесторонньою працею над собою в напрямі громадянського вироблення прикмет і фахового знання, гідно виконати завдання заступства правових інтересів суспільности й клієнтів;

в) якнайстрогіше перестерігати засад станової моралі у відношенні до патронів та у відношенні до товаришів-аплікантів;

г) зберігати національну та станову гідність у виступах назверх, у судах та інших урядах, а зокрема:

д) домагатися у справах української сторони виготовлення присудів та інших судових постанов в українській мові — та взагалі вживати в Судах і інших урядах виключно української мови в письмі і слові, згідно з мовними законами.

4. Конгрес поручає товаришам зацікавитися студіями правничих, економічних, політичних та інших суспільних наук для добра і розвитку української науки у тим напрямах.

5. Конгрес стверджує, що внаслідок переважно безплатних або замало платних практик, як теж не завжди відповідної поведінки патронів у відношенні до своїх аплікантів, становище аплікантів під оглядом матеріяльним, а також подекуди моральним є дуже важке і часто не відповідає становій гідности аплікантa. Дуже невідрадне є теж становище тих товаришів, що не мають патронів, стоять перед загрозою, що попадуть на листу аплікантів на випадок, коли звійде новий закон про устрій адвокатури.

6. Тому Конгрес уважає, що:

а) обовязком кожного українського адвоката є вписувати у себе тільки українських аплікантів;

б) відношення між патроном і аплікантом повинно опиратися на взаїмній пошані і довірю;

в) патрони повинні винагороджувати аплікантів відповідно до приходів канцелярії;

г) обовязком патрона є давати аплікантам у канцелярії ... ьки таку працю, яка відповідає особистій і ... овій гідности аплікантa;

д) обовязком аплікантів є совісно і з фаховим знанням виконувати поручену їм у канцелярії працю.

7. Конгрес взиває всіх аплікантів українців що стоять на національному ґрунті обєднатися у Секції Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові. Конгрес визнає, що єдиною становою організацією українських аплікантів є Секція Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові.

8. Конгрес стверджує і зазначує, що законопроєкт про новий устрій є спрямований передусім на обмеження адвокатської самоуправи і незалежности адвокатури як вільного звання. З тої причини цей законопроект є шкідливий для адвокатури як цілости і Конгрес висказується рішуче проти законопроекту.

Дальше стверджує Конгрес, що цей законопроект вдаряє у першу чергу в українську адвокатуру, як незалежне і вільне звання, бо має на цілі:

а) спинити доплив нових українських сил до адвокатури, вводячи примус судової практики для адвокатських аплікантів;

б) відобрати українським адвокатам їх незалежність вільного звання введенням постанови, що заборонять свобідно поселитися в довільних округах, а навіть дозволяє примусово переселяти адвокатів.

9. Отже зясовуючи собі докладно небезпеку, яка загрожує українській адвокатурі від цього законопроекту, та свідомі того, що українська адвокатура не має змоги не допустити до ухвалення цього законопроекту як закону — українські апліканти стверджують, що українська адвокатура може найти охорону перед тою небезпекою тільки сама у собі і у власному громадянстві. Обєднана у своїй власній становій організації, якою є Союз Українських Адвокатів у Львові — та творячи інтегральну частину всього українського громадянства, українська адвокатура зможе встоятися супроти всіх небезпек, що загрожують їй від нового законопроекту про устрій адвокатури — та і надалі гідно сповняти свої завдання супроти власного стану і власної нації.

10. Конгрес взиває усіх українських аплікантів підтримувати єдиний український правничий журнал „Життя і Право" передусім обовязковою передплатою його, як також постійним дописуванням статтей та постачанням матеріялів до його редакції.

КІНЕЦЬ ПОДАТКОВИХ ПОЛЕКШ.

З днем 31. березня вигасають загальні полекші, що їх призвав розпорядок міністра скарбу з 15. квітня 1935 р. для податкових залеглостей. Від 1. квітня ц. р. податкові уряди будуть стягати податкові залеглости, якщо їх не зліквідовано до 31. березня ц. р. на основі згаданого розпорядку.

Деякі полекші матимуть лише ті селяни, які мали шкоди в 1937 р. від стихійних нещасть та якщо ці шкоди сягають більш 15%, на основі устійнення скарбових урядів. Ці полекші торкаються лише залеглостей ґрунтового і доходового податку, що їх відложено до 31. березня ц. р. на основі згаданого розпорядку. Отже залеглости ґрунтового і доходового податку відложать селянам, які мають шкоди від стихійних нещасть, до 31. грудня 1938 р. і в цьому часі можна буде їх сплачувати без відсотків. Крім того селянам, які не заплатили до 31. березня ц. р. ґрунтового або доходового податку, визначеного їм у 1937/38 буджетовім році, відпишуть 25% податкових залеглостей, відложених їм на основі розпорядку з 15. квітня 1935 р., якщо сплатять ґрунтовий і доходовий податок до 31. грудня 1938 р. Міністерство скарбу оголосить в найближчому часі розпорядок з подрібними постановами в цій справі і тоді їх зреферуємо.

—o—

ВУЛИЧНІ КІОСКИ НЕ ПІДЛЯГАЮТЬ ПОДАТКОВІ ВІД НЕРУХОМОСТЕЙ І ВІД ЛЬОКАЛІВ.

Міністерство скарбу вияснило, що вуличні кіоски, в яких продають часописи, тютюневі вироби, поштові марки, стемплі і т. п. не підлягають податкові від нерухомостей, ні податкові від льокалів, якщо не злучені з ґрунтом, на якому находяться.

—o—

Сторінка без політики.

Той, хто найшов під північним бігуном Ф. Нансена.

У Льондоні помер у 77 р. життя майор Фредерик І. Джексон, якого називали „Джексон Північного Бігуна" у честь його геройських учинків у підбігунових просторах. Він вибирався на півн. бігун нераз, але найславніша його виправа звязана з моментом, коли він відшукав Фрідтіофа Нансена.

Було це в році 1893. Один англійський мільйонер рішився оплатити кошти виправи до півн. бігуна під проводом Джексона. Джексон узяв на корабель „Віндворд" 33 товаришів-фахівців з тим, що хоче прослідити невідому тоді „Землю Франца Йосифа". Чотири роки тривала ця праця.

Виправа Нансена до бігуна.

Саме тоді, незалежно від нього, вибрався на бігун з Норвегії Ф. Нансен з дуже сміливою ідеєю: він хотів плисти серед криг і ледами добитися до північного бігуна. Його корабель „Фрам" занесла морська течія від сибірського побережжя щораз вище на північний захід, але не просто до бігуна, як це обрахував собі Нансен. Усю цю очайдушну подорож описав пізніше Нансен у своїй чудовій книжці „Серед ночі та ледів". Коли минуло сім місяців від такої подорожі, Нансен побачив, що кораблем не добереться до бігуна. Тоді взяв свого приятеля Йогансена і покинувши корабель попробував добитися до бігуна на санчатах запряжених псами. Серед метелиці, голоду і студені він добився до найдальшого місця, на яке ступила тоді людська нога під 86 ступ. 4 м. перед бігуном, але звідти мусів завернути. Надійшла зима і він мусів із своїм товаришем перезимувати на одному острівці. Минуло 15 місяців і світ був певний, що Нансен уже не живе. Ніхто не вірив, щоб людина могла витримати так довго серед сніжних, безлюдних просторів.

Як віднайшли Нансена.

Фредерик Джексон, що теж мандрував тоді в підбігунових просторах побачив 18. червня 1896 р. перед одною сніжною житиною на східнім березі Землі Франца Йосифа двох людей, що важко пробивалися крізь крижане поле. Вони були зовсім виснажені і не вірили своїм очам, коли побачили в кожусі людину. Перші слова Джексона були: „До чорта! Якже я тішуся, що вас тут віднаходжу. Ви Нансен, правда? Ходіть до моєї хати. Чи хочете раніше щось зїсти чи викупатися?" Оці слова перейшли до історії. Нансен вернувся влітку в Джексоном на кораблі до дому. Норвежці витали обидвох як героїв. Три роки вони не знали нічого про долю свого славного вченого та дослідника. Нансен залишився на все життя приятелем Джексона. Джексон описав у своїх книжках неодну пригоду. Одна з найбільше драматичних — бійка із раненим медведем, коли треба було боронитися не рушницею, а ножем.

Музей лиховісних предметів.

Цими днями померла в багатій льондонській дільниці пані Едита Калькот, що віддавна мала славу чудачки. Від довгих років ніхто не зустрічався з нею, крім поштара, що приносив їй часописи та ріжні пачки. Старий колись гарний дім розпадався непоправлюваний. Хто зна, як довго сусіди не знали б, чи вона жива, якби припадково хтось не був звернув уваги, що в домі нема ознак життя. Коли поліція ввійшла до дому і знайшла його власничку — мертву, перед очима агентів і цікавих розгорнулася колекція предметів, яку нелегко було б найти у світових музеях. Меткі репортери ствердили, що п. Калькот збирала всякі предмети, що приносили людям нещастя.

Фільтровий апарат.

Звідки прийшла їй до голови така ідея? У 1922 р. п. Калькот помер чоловік Саме тоді перенесли її брата поручника Гленвенор до II. сотні 14-го індійського полку. Сестра дала йому маленький водний фільтровий апарат, якого вживають у тропікальних країнах для захисту перед водою небезпечного клімату. Два місяці пізніше Гленвенор упав смертельно ранений на афганістанському кордоні саме тоді, коли хотів напитися води із фільтрового апарату. Його сестра п. Калькот так узяла собі до серця ту подію, що від того часу почала збирати предмети, які стали причиною виняткового нещастя людей. Той фільтровий апарат, який звернула їй військова команда дістав число 1 з таким написом: „Той апарат був дарунком для мого коханого брата; він мав зберегти йому життя, а приніс йому смерть".

Як родиться „ідея фікс"?

П. Калькот витворила собі „ідею фікс", що вона може зарадити неодному лихові, коли почне збирати лиховісні предмети. Збирала посторонки, якими люди вішалися, автомобілеві опони, що вилетівши спричинили смерть, пера, якими люди писали перед смертю останні листи. Серед її колекції є окуляри, через які хтось попав під колеса авта, забувши їх дома, годинники, що зупинилися разом із серцем власника, мотузи верхолазів, що перервалися над гірською безоднею, всякі отрути, цвяхи, білети, рукавички... все те, що може для людей стати причиною нещасливого випадку чи злочину. Її колекція має 1435 чисел. За поодинокі предмети Е. Калькот платила великі гроші: за якийсь шнурок самовбивника 75 фунт., за якийсь ножик 500 фунт.

Міліонерка в нужді.

Як чудачка збирала ці предмети? Передплачувала ріжні ґазети і вичитувала хроніку нещасливих випадків, відтак зверталася до рідні або знайомих нещасливого, щоб купити предмети звязані безпосередньо із причиною його смерти. Її чоловік залишив їй величезний маєток 300.000 фунтів. За 10 років вона витратила його на всі ті дурниці, переконана, що бореться із злою долею. Останніх 5 років жила вже в нужді. Навіть доходи з її дому не вистачали на примхи її колекції. Вона голодувала, але не хотіла продати дому, де лежали скрізь розкинені „знаряддя смерти". Безпосередньо перед смертю знайшовся якийсь другий чудак в Америці, що після довгих листовних торгів запропонував їй 12.000 фунт. шт. за весь її музей. У дні смерти найшли на її столі запечатаний лист, де був чек на 12.000 фунт. від американця Филипа Ґольдстона. Чек прийшов запізно; Калькот вмерла з нужди, з голоду, а може і з розпуки, що мусить розстатися із своєю збіркою. Ця збірка поїде тепер до Америки. Може новий її власник Ґольдстон помістить у ній теж свій чек, що мав звязок із смертю льондонської чудачки.

Ворожба, що віщувала долю Австрії.

Ще в 1802. р. вийшов у Парижі „Альманах думок і віщувань" абата Дільо. „Альманах" подібний до багатьох інших того роду видань і тому теж його доволі скоро забули.

Його забули, та не всі. Бож є люди, які постійно порпаються в архівах, щоб знайти ріжні давні віщування, які сповнилися. А що Нострадамус обрид уже, Нострадамус „постарівся" і вийшов із моди, то годі вже з ним виїзджати. В такім випадку можна покликатися й на абата Дільо.

У згаданому „Альманасі думок і віщувань" серед безлічі туманних і неясних фраз є ще така фраза:

„Австрія вступає у період, який означає її кінець. Той кінець триватиме не довше як півтора століття, рахуючи від того дня, коли вмерла мучениця названа австрійкою."

Австрійкою називали у Франції Марію-Антуанету. Її вбили в 1793. р. — значить стосорок літ тому. Виходить, що речинець доволі точно у ворожбі означений.

У ворожбах Дільо є ще місце, в якому сказано, що „до заходу сонця нове світло заблисне над Віднем і Франція буде радуватися з того." Який то „захід сонця" буде, важко здогадатися, але коли Франція „буде радуватися", значить в Австрії ще повинні прийти якісь зміни.

Поживемо, побачимо.

ПОВІТРЯНИЙ ДВОБІЙ БРУНА МУСОЛІНІЯ

До Ню Йорку тільки що вернувся американський летун Дірік Дікінсон, який перебув на еспанському фронті 16 місяців. Він оповів про свій летунський двобій із сином Мусолінія.

Двобій зорганізували на визов сина дуче, який перебував під ту пору в таборі еспанських націоналістів у Пальмі. Мусоліні вислав радіом до Валенсії заклик, що він готов зустрінутися з найкращим летуном червоного уряду.

Визов прийняв Дікінсон. Двобій мав відбутися згідно з умовою на висоті 15.000 стіп, у віддалі десяти миль від берегу, при чому як судді з обох сторін мали бути присутні три літаки.

Син Мусолінія летів на літаку марки „Фіят", Дікінсон на машині „еспанської конструкції" в найчистішім американськім виданні.

Двобій тривав приблизно пів години, при чому оба летуни виявили незвичайну проворність і зручність у маневруванні. Вкінці, коли в обох не стало вже ні стрілен, ні бензини, Мусоліні скинув рукавичку, на знак, що кінчить бій. Дікінсон прийняв пропозицію і оба летуни відлетіли до своїх баз. Коли відтак Дікінсон оглядав свою машину, знайшов у ній більше як триста дір.

ФІЛЬМОВА ХРОНІКА.

НОВІ ЛИЦЯ.

Фірма „20-центюрі-фокс", яка дала вже багато визначних зірок екрану, намагається тепер пропаґувати нові зірки. Мабуть цій фірмі вдасться небавом виконати свій плян і на екранам світу блиснуть своєю славою нові лиця. Ці нові лиця — це Осса Массен та Арлена Велян. Осса Массен це знаменита артистка данських сцен, Арлена Велян була досі манікюристкою у студіо Фокса. Ловці зірок виловили її з фризієрні. Обі кандидатки на зірки стануть по закінченні 6-тижневого драматичного конкурсу у світлі фільмових рефлекторів і грatимуть у двох великих фільмах.

ФІЛЬМА, ЩО ДАЄ НАЙБІЛЬШУ КАСУ

Найбільш касовою фільмою Америки під цю пору є без сумніву третя з черги фільма Соні Геніє п. н. „Гепі Лендінг" яка йде тепер у Ню Йорку в кіні „Роксі". Вже чотири тижні йде ця фільма в тому великому кінотеатрі, який має 6.000 місць. Це небувале навіть як на Ню Йорк і справжній рекорд. В тому самому часі Соня Геніє виступає у „Медісон Сквері" зі своїм славним „цирком", що складається із 150 професійних совгарів.

ВЕСЕЛЕ.

ВАЖКІ УМОВИНИ НАЙМУ.

— Ви хочете винаймити мешкання? Маєте діти — питається власник дому.

— Ні, пане Шпилька.

— Добре. Маєте собак?

— Ні, пане Шпилька.

— Добре. Маєте фортепіян?

— Ні, пане Шпилька.

— Маєте кравецьку машину?

— Ні, але я маю старий чайник, який свище, коли в нім кипить вода. Чи він буде вам теж перешкаджати?

ДОБРИЙ МУЖ.

— Жінка цього Гички важко хора, а він сидить у ресторані і пє.

— Так, але він каже, що пе за її здоровля.

РОЗКОШІ ПОДРУЖЖЯ.

Слинявий недавно оженився. До нього приходить у гостину його приятель і дивується:

— По що ти женився, коли ти мусиш собі сам ґудзики пришивати.

Слинявий сміється:

— Алеж дурнице, хіба не бачиш, що це плащ моєї жінки, не мій?

Справа пресових конференцій.

Комунікат Ради Т-ва Письменників і Журналістів ім. Івана Франка

Бувають деякі такі пресові конференції, які викликують сумніви у Редакцій щодо їх доцільности та спричинюють нарікання перетяжених працею редакторів. Трапляються також випадки, коли у звязку з конференцією треба раніш вияснити засадниче становище даної організації чи установи, що скликує конференцію, до світа української преси. З огляду на те Рада ТОПІЖ-у повідомляє цією дорогою всі українські установи та товариства, які мають замір у майбутньому улаштовувати якінебудь конференції для представників української преси, що українські журналісти, зорганізовані в ТОПІЖ-і, згідно з ухвалою Ради Т-ва з дня 23. III. ц. р., на будуче будуть брати участь тільки в тих пресових конференціях, які будуть скликані за попереднім порозумінням і згодою Ради ТОПІЖ-у. Згода Ради ТОПІЖ-у на дану конференцію мусить бути зазначена виразно у запрошеннях, що їх установа чи товариство буде висилати до поодиноких Редакцій. Одно запрошення мусить бути спрямоване до Ради ТОПІЖ-у.

За Раду Т-ва:

Р. Купчинський, голова.

Ів. Кедрин, секретар.

З наших театральних справ.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „КООПЕРАТИВИ УКРАЇНСЬКИЙ ТЕАТР".

Звичайні Загальні Збори „Кооперативи Український Театр" у Львові відбулися 28. ц. м. у домівці Кооперативи під проводом голови Надз. Ради радн. Й. Дрималика: секретарював О. Боднарович.

Голова Надз. Ради відкриваючи Збори вшанував згадкою разом із усіми приявними, що встали з місць, покійних членів Кооперативи, які вмерли за останній рік: дир. Заячківського, о. Т. Войнаровського, д-ра С. Голубовича, А. Лукіяновича, І Григоровича, д-ра П. Войтовича, д-ра В. Гуркевича, о. І. Винницького, д-ра Т. Соневицького, д-ра М. Конрада і д-ра О. Прийму.

Звіт із діяльности Управи відчитав заступник директора А. Шеремета, д-р Ю. Савчак відчитав звіт Контрольної Комісії і звіт Ревізійного Союзу Українських Кооп.

Кооператива згідно з рішенням минулорічних Загальних Зборів помістила свій фонд у камяницю, щоб оминути його девалюації. Мала скромна камяниця при вул. Шептицький 12. має вартість приблизно 40.000 зол. Тому, що цей невеличкий капітал не може бути самостійною підставою будови театральної салі, „Кооператива Український Театр" мусить чекати аж до хвилини, коли теперішні правні власники колишньої театральної площі при вул. Сапіги обєднані в Кооперативі „Український Дім" дадуть почин до будови театральної салі. Без площі під будову „Кооп У. Т." не може сама нічого зробити.

Рух у випозичальні гардероби тепер дуже слабий тому, що майже всі аматорські гуртки засоблюються у власні костюми; те саме торкається перук.

Серед великої кількости членів „Кооп. Укр. Театр" дуже тяжко розбудити давнє зацікавлення театральною справою тому, що засоби „Кооперативи" занадто слабі, щоб вона могла самостійно взятися до здійснення єдиної важної справи, що має першорядну вагу для наших театральних труп і для розвитку нашого драматичного мистецтва: до будови окремої театральної салі, якої головною метою буде служити театрові.

Саме довкола цієї теми йшла на Заг. Зборах найживіша дискусія, в якій забирали слово: радн. Й. Дрималик, д-р М. Волошин, С. Волинець, В. Блавацький, Л. Лепкий, о. Застирець, М. Рудницький, дир. Гладкий і п. Галяревич.

Загальні Збори висловили окрему подяку голові Надз. Ради радн. Й. Дрималикові за всі клопоти при переведенні купна камяниці та безкорисну працю в усіх справах звязаних із діяльністю кооперативи.

Єгипет буде мати 40.000 війська.

Після нарад єгипетських вищих старшин з членами британської військової місії єгипетське міністерство війни рішило у двох роках підвищити стан єгипетської армії до 40.234 вояків.

ЄГИПЕТ ТАКИ ДОМАГАЄТЬСЯ УЧАСТИ В АНГЛЬО-ІТАЛІЙСЬКИХ ПЕРЕГОВОРАХ.

Єгипетські політичні кола не вдоволюються запевненнями, що Англія підчас переговорів з Італією не торкнеться справ Єгипту без порозуміння з Каїром; вони домагаються участи в самих переговорах.

У цій справі король Фарук відбув нараду з премієром.

ЗАВОРУШЕННЯ В АЛЕКСАНДРІЇ.

На тлі виборчої акції дійшло в деяких дільницях Александрії до сутичок з поліцією, у яких було ранених 50 демонстрантів і 20 поліцаїв. Поліція арештувала 45 осіб.

Військове порозуміння між Італією та Анґлією.

Льондонська „Ньюз Кронікл" подає подробиці англійсько-італійського порозуміння, над яким тепер радять у Римі. Воно буде мабуть зводитися до двох головних точок:

1) Обі сторони даватимуть собі взаїмно інформації про свої морські, летунські та сухопутні сили, крім того про розміщення цих сил довкола Середземного й Червоного Моря. Ця виміна інформацій, як твердить щоденник, вже почалася.

2) Обі сторони зобовязуються не закріплювати своїх фортифікацій на Середземному й Червоному Морі. Італія вдержить свої фортифікації, зокрема на острові Пантелярія, островах Додеканезу напроти Адену, у протоці Баб ель Мандеб. Англія збереже форти Кипру, Мальти, Ґібральтару й Суезького каналу.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

ПОЛЬСЬКА ХАРЧЕВА ПОЛІТИКА.

У вівторок відбулась у Варшаві пресова конференція, на якій віцеміністр рільництва Веруш-Ковальський зясував пляни уряду в ділянці прохарчування краю. Він ствердив, що ці справи входять у компетенцію міністерства рільництва, яке відповідною політикою змагатиме до розвитку ділянок продукції, необхідних до прохарчування підчас війни та підтримуватиме консервовий промисл, що підготовлює припаси харчів на випадок війни.

—o—

КОМІТЕТ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ ЗБИРАЄТЬСЯ В ЧЕТВЕР.

Льондонський комітет неінтервенції скликано на четер 31. ц. м. Минуле засідання комітету відбулося 3-го лютого ц. р.

—o—

ТУРЕЧЧИНА ВВІЙШЛА У ДИПЛЬОМАТИЧНІ ВЗАЄМИНИ З НАЦІОНАЛЬНОЮ ЕСПАНІЄЮ.

У висліді порозуміння між турецьким міністром закорд. справ і представником еспанського нац. уряду маркізом де Браш дійшло до порозуміння у справі виміни дипльоматичних представників, згідно з постановою Балканської Антанти.

ЧЕРЧІЛЬ ВЕРНУВСЯ З ФРАНЦІЇ.

Провідник британських консерватистів В. Черчіль вернувся до Льондону після кількаденного побуту в Парижі, де він перевів розмови у тамошніх політичних колах. Перед від'їздом заявив він представникові „Парі Суар"-у, що він приїхав поінформуватися про можливости англьо-французької співпраці. Появилася поголоска, що Черчіль намагався вплинути на те, щоб у Франції повстав тривкий уряд, опертий на ширшій плятформі.

САБОТАЖІ В АНГЛІЙСЬКОМУ ЛЕТУНСТВІ.

В одній з найбільших англійських фабрик літаків під Менчестером трапився акт саботажу: в чотирох літаках перетяв хтось електричні проводи. Мабуть є це акція комуністів, що хотять протидіяти англійській програмі зброєнь.

Найкраще поручення.

Славко Єзерський вернувся до дому посоловілий і знеохочений. Спустив голову низько і вже з порога сказав:

— Нічого, мамо. Знову нічого. Де тільки піду, зараз жадають поручень. А я не маю ніяких поручень крім свідоцтва з сьомої кляси. Толкую їм, що я втратив батька, що маю недужу маму... Так! Так! — відповідають, — але маєш щойно шіснацять літ, як можемо знати, що будеш добре працювати, коли не маєш ніяких свідоцтв. — Боже, звідки я візьму свідоцтва?.. Та-ж я мушу вже раз почати працювати, буду працювати совісно, а тоді вже за добре свідоцтво не буде так тяжко.

— Що-ж робити, Славку? — зідхнула Єзерська. — Мусимо нарушити запаси, ці останні запаси з твоєї ощадностевої книжечки. Не жалій, синку. Дістанеш працю і зложиш назад те, що нині вибереш. Не жалій — прийшла чорна година... а на чорну годину ти складав ті гроші, які давав тобі батько...

Славко з книжечкою в руці вийшов з дому. „Мій Боже — гірко роздумував — та-ж я не на чорну годину складав... За молодий я, щоб вже про чорну годину думав... Просто... ровер. На ровер..."

І збиралося Славкові на щирий плач.

„Скочу ще до тієї фабрики, яка шукає практиканта. Може там приймуть?" — подумав Славко і з новою надією приспішив кроку.

Кандидатів на практикантів приймав сам управитель фабрики. Хотів мати в себе людей працьовитих, совісних, а в оцінці людей йде тільки за власним осудом. Фірма, якою кермував, була багата, добре платила і багато давніх практикантів стали нині добрими урядовцями — так не було чого дивуватися, що управитель дуже перебирав серед великого числа зголошених кандидатів.

Славко довго чекав, заки приняв його управитель у своїм кабінеті.

Те, що зайшло в кабінеті — перейшло найсмілі́ші мрії Славка.

Управитель приняв його запитом:

— Які маєте поручення?

Славко відразу збентежився і почав несміло оповідати про свого батька, муляра, який згинув підчас праці, про свою недужу маму...

— Але поручення, поручення!.. — нетерпеливився управитель. — Справді, ви подобаєтеся мені і охоче я вам поміг би, одначе мушу бачити поручення.

Славко мовчав.

Управитель поглянув на нього зі співчуттям і нагло запитав:

— А що це ви маєте в руці?

Славко змішався ще більше.

— Це... це... книжечка М. К. О.... Саме мушу з неї...

— Ваша книжечка? Прошу показати мені.

Славко тремкою рукою подав управителеві книжечку. Не знав, що має думати і дивився здивований в лице управителя.

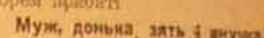
Лице управителя розяснилося усміхом.

— Знаменито. Приймаю вас на практиканта до нашої фабрики. Приділюю вас до адміністрації. Ця книжечка є найкращим порученням... Чи знаєте про це? Хто вмів щадити гроші так як ви, буде вміти теж добре працювати. Зголоситься до нас від першого.

Славко гнався великими кроками до дому.

— Прийняли мене... — кричав радісно з порога — прийняли мене... а завдячую це книжечці Міської Комунальної Каси Ощадности у Львові... Чи повіриш, мамо, що саме вона заступила мені найкращі поручення?

—o—

НОВИНКИ.

—**В Українськім Лікарськім Т-ві** чергові сходини членів у пятницю дня 1. квітня ц. р. в год. 7. увечір. На сходинах виголосить д-р Роман Крупка реферат п. н.: „Тиск крови". 687

— **Україна в XIX столітті й Европа** — це наголовок викладу дир. Терлецького в Т-ві ім. П. Могили. Саля Української Бесіди, середа 30. ц. м., год. 18.

— **Полісся в українському письменстві.** В циклі „Поліських Вечорів" виголосить реферат на цю тему м-р Б. Романенчук у четвер 31. березня ц. р. в год. 18. в Музею НТШ. Реферат буде ілюстрований рецитаціями п. Лесі Кривіцької. Відчитають поезії Д. Фальківського, П. Дорошка, М. Ковальчука та уривки прозових оповідань О. Сліпаренка й Клима Поліщука. Вступ за добровільними датками, для членів Т-ва Прихильників Музею НТШ. вільний.

— **Засідання комісії** національної економіки, соціольогії і статистики при Науковім Товаристві ім. Шевченка у Львові відбудеться 6. квітня ц. р. в год. 18. у Бібліотеці Товариства. На порядку нарад: 1) реферат інж. Охрима: Буджет одного селянського господарства; 2) реферат д-ра Коберського: Проект промислових корпорацій у Польщі; 3) Перевибори президії. Участь членів обовязкова. — Президія комісії.

— **„20-ліття української політики"** — такий реферат виголосить в четвер 31. ц. м. в год. 7. веч. в „Молодій Громаді" д-р Павло Лисяк. Вступ для членів Т-ва та учасників Клюбу.

— **Вистава української графіки** в Римі відбудеться у квітні ц. р. На виставі буде заступлений теж відділ книжкової графіки. Отже українські видавці повинні взяти це під увагу. В першу чергу слід надсилати книжки з репродукціями творів українських мистців та мистецько оформлені видання, що моглиб гідно репрезентувати нас перед чужинцями. По виставі ці книжки підуть до українського відділу Бібліотеки Королівського Інституту в Неаполі. Посилки просимо надсилати ласкаво до 5. IV. на адресу: Reggio Istituto Orientale (A. Chmaruk) Piazza s. Giovanni Maggiore 30, Napoli, Italia.

— **Протижидівські заворушення в Тернополі** тревали минулого тижня цілих три дні. Вулицями проходили цілі громади громил, що в імя „ународнення" торговлі ножами, боксерами і залізними ломами нападали на жидів так, що є кількадесять пошкодованих і кілька тяжко ранених жидів. Один з них, 37-літній Бозе зі с. Богданівки мусів піддатися операції черепу.

— **Кольпортер „Фаланги" конфідентом.** У Кракові відбулась розправа проти студ. Тадея Булевського за зневагу поліцая. На розправі виявилось, що св. Бялек був кольпортером часопису „Фаланга" та летючок О. Н. Р. і рівночасно був тайним агентом поліції. Суд увільнив студента Булевського, бо станув на становищі, що акт обвинувачення опирався лише на зізнаннях конфідента.

— **Трагічний епільог прогульки.** Минулої неділі вибралося двох старшин зі Стрия на прогульку каюком не зважаючи на те, що рівень води піднісся на півтора м. понад норму. Оба старшини поїхали до Синевідська, звідкіля каюком задумували вернутись до Стрия. По дорозі каюк вивернувся й оба прогульковці опинилися в холодній воді Стрия. Один з них підпор. Рибка вирятувався, пор. Людвіг затонув.

— **Чи дійде до страйку будівельних робітників?** Будівельний сезон у Львові ще не розпочався тому, що будівельні робітники домагаються підвишки платень. На днях відбулося віче будівельних робітників при участи 3.000 робітників, які висловили заяву довіря управі професійної організації фахових робітників. Присутні на вічу уповажнили управу, щоб оголосила загальний страйк у будівельнім промислі, щоб підтримати домагання будівельних робітників.

— **Історичну нагороду м. Львова** за 1937. р. у квоті 2.500 зол. дістав професор львівського університету д-р Франц Буяк за свою дотеперішню наукову діяльність.

— **Львівська хроніка.** 25-літній Михайло Таратула зі Скнилова важко зранився вистрілом з револьвера в голову. Причиною нещасного самогубства були важкі матеріяльні умовини життя. Раненого відвезли до шпиталю. — При вул. Пелчинській вантажний самохід штовхнув 4-літнього хлопчика М. Винницького, який легко потовкся. Шофер відвіз негайно хлопчика до рятункового поготівля. — При вул. Замарстинівській віз наїхав на 76-літнього Я. Рабіша, якого відвезли до шпиталю. Власниця крамниці при вул. Браєрівській повідомила поліцію, що чоловік погрожує їй вбивством. — Перед окружним судом у Львові станув Осип Баран з Любіня Великого, якому закидає акт обвинувачення, що він намовляв Василя Очеркевича вбити Осипа Дуневського, а Івана Очеркевича намовляв убити Маріяна Задору. Підсудний не признається до вини. Оба Очеркевичі обтяжили Барана. Інші свідки ствердили, що Баран був „льояльним" громадянином, членом ББ. Стшельца, змінив греко-католицький на римо-католицький обряд. Тому українці не любили його як „перекінчика".

— **Краєва хроніка.** З невідомих причин вибухла пожежа в лісі над Дністром у Луці пов. Городенка. Згоріло коло 20 моргів ліса і 5 столітів дерева. Шкоди великі. — Львівське воєвідство дало 3.000 зол. беззворотної позички для селян кольбушівського повіту, що його навістила минулого року посуха. Крім того Рільний Банк дав Повітовому Виділові 9.000 зол. позички на закупно засівного зерна для селян. — У лісі села Княже пов. Золочів найшли тіло 60-літнього Василя Браницького. Поліція веде слідство.

— **Масова втеча жидів** з Австрії до Галичини тревает далі. Найбільше вернулося жидів до Бориславщини, 300 до Львова, 100 до Станиславова і т. д. Між утікачами багато жінок і дітей.

— **Смерть двох жінок у вогні.** Минулого понеділка над раном вибухла пожежа з невідомих причин в одній з підміських альтанок при вул. Лукашевича в Познані. У вогні згоріли дві жінки, які мешкали в альтанці, а саме 51-літня К. Мудра та її служниця. Здогадуються, що вогонь підложили.

— **На 8 місяців вязниці** засудив окружний суд у Тарнові б. пос. А. Цьолкоша за зневагу президента Польщі на вічу і за поширювання неправдивих вісток, що могли викликати неспокій. Тому що суд не припинив засудженому виконання кари б. пос. Цьолкош мусить посидіти у вязниці.

— **Памятник виявом приязни двох народів.** Саме тепер перебуває в Токіо італійська фашистівська місія. З нагоди її побуту японська преса веде акцію за будовою памятника відомого італійського композитора Пучіні, який скомпонував відому оперу „Мадам Батерфляй". Тому, що акція цієї опери відбувається в Нагасакі, — задумують у цьому місті вибудувати памятник.

— **Запір.** Свідоцтва лікарських поваг стверджують доцільне ділання природної гіркої води **„Франц Йосифа"**.

З кіна.

КІНО „ЕВРОПА": „ХЛОПЦІ З ТИРОЛЮ".

Головну ролю грає у цій фільмі славний хлопячий хор із Відня т. зв. „Зенгеркнабен", що обїхали світ із концертами. Зовсім також як на фільму з Падеревським люди приходять слухати передовсім гри славного піяніста, так і тут переважає заінтересування для музики. І проте австрійські сценаристи та режисери не обмежуються до будьякого банального тексту, щоб тільки вивести хор, а всю фабулу звести до підрядних додатків. Талант виявили у тому, що вони вміють скласти дотепну, добре перемуману історію так, щоб поява хору виходила природно. Є це історія молодого вчителя у тирольських горах, що любить своїх малих учнів і зєднує собі їх серця. У селі є теж симпатична дівчина, готель для туристів, що приїжджають на лещета, багатий кандидат до подружжя і все це складається на безпретенсійну, цікаву історію. Гра малих хлопців і ... зрівнані.

✝ Посмертні згадки.

Дня 28. III. ц. р. померла в Дрогобичі **Мальвина з Дрогомирецьких Левицька**, вдова по бл. п. інж. Филипі Левицькім, проживши 86 літ. Відійшла від нас громадянка непересічних чеснот. У високопатріотичному домі бл. п. Левицьких находили все розраду і поміч ті, що її найбільше потребували. Відійшла від нас тихо й незамітно так як тихе було її життя, хоч повне добрих діл. Похорони відбудуться в Дрогобичі в дні 30. березня 1938 р. в год. 15 з дому при вул. Вартоломея. В. Й П.!

Д-Р МАРІЯН ҐАРДЕЦЬКИЙ.

У понеділок 28. ц. м. помер нагло д-р Маріян Ґардецький, адвокат у Косові. Похорони відбудеться в четвер 31. ц. м. у Соколівці коло Косова. В. И. П.!

Дописи.

ГОРОДЕНЩИНА.

Виступ театральної трупи „Богема". Цими днями загостив до Глушкова к. Городенки наш мандрівний театр „Богема" під проводом Кузь.-Кузенка. Відограв той театр у нас три вистави: фоктомонтаж на 5 дій за повістю Горліс-Горського „Отаман Хмара", оперетку на три дії „Запорожський скарб" та драму Гогобочного „Каїн і Авель". Вже першого дня публика виповнила по береги салю. Наша інтелігенція і свідоме селянство не мають великого довіря до незнаних театрів. Тим то й я йшов на виставу театру „Богема" більше з національного обовязку. Та зустріло мене мале розчарування. Театр „Богема", хоч мала трупа, але добре зіграна і як цілість добре складена. Має добрі костюми (чого звичайно найбільше бракує нашим мандрівним театрам) і із смаком виконані декорації. П. Осип Капко в ролі отамана виказав багато хисту; він грав свою ролю раз рішуче, то знову з великим сентиментом, відповідно до того, як вимагала цього дія й зовсім слушно з кінцем другої дії збирав рясні оплески. В ролі комісаря Г. П. У. Галицького виступав п. Борис Макогон. На сцені ще незнаний, але молодий, талановитий актор. При більшій праці і добрій режисурі може вибитися на добру акторську силу. Добрий тип Липлевського створив Кузь.-Кузенко. П. Діна Королевич в ролі Фані, отого чорта в спідниці, була добра. Театр „Богема" виїхав з нашого села з повним матеріяльним і моральним успіхом.

Приявний.

ПЕРЕМИШЛЬ.

У Шевченкові роковини. Заходами Т-ва „Перемиський Боян" з нагоди 77-их роковин смерти Великого Пророка Українського Народу відбувся в четвер 17. п. м. в салі Народнього Дому традиційний святочний Концерт. Програма Концерту доволі багата і різноманітна, добре обдумана та дібрана. На салі настрій дуже святочний, на перших місцях видно еліту перемиського громадянства, між яким почесне місце заняв Преосвященний Кир Григорій. Сцена прикрашена скромно, одначе з відповідним хистом. Концерт розпочався „Заповітом" композиції О. Кошиця у виконанні міш. хору. Вступне слово виголосив ред. І. Кедрин зі Львова, займаючись аналізою культурно-історичних та історично-політичних причин культу Т. Шевченка. На загальну програму зложились: Шевченко-Стеценко: „Сон" у виконанні міш. хору. Після цього п. Л. Німцівна відспівала Лисенка: „Ой одна я, одна", „Садок вишневий" і Стеценка: „Плавай, плавай лебедоньку". Муж. хор виконав Стеценка: „Прометей". Посл. Ал. Красіцький відіграв на віольончелі три твори: „Розпука" — Марієто, „Пісня" — Шуберта та „Лебідь" Саенса. П. Леся Кривіцька з повним чуттям деклямувала „До живих і мертвих...", „Плач Ярославни" та при супроводі фортепіяну „Минають дні" — укладу Безворохайного. Останню точку концерту виконав міш. хор, відспіваши Леонтовича „Літні тони". Концерт закінчено відспіванням гимну. В цілости програма свята, почавши від першої точки до останньої була поставлена на високому рівні і ввесь концерт робив дуже культурне враження. Таким концертом міг би похвалитися і „сам" Львів! Вкінці слід підкреслити, що на салі панував зразковий порядок, концерт почався в точно означений час і спізнених гостей не впускали на салю. Хорами проводив проф. Вітошинський, акомпаніювала п. Совоцельська і п. Лиховичівна.

З викладової салі. Заходом Виділів Учительська Громада і Т-ва ім. П. Могили черговий виклад виголосила в неділю 20. п. м. проф. Марта Германтій на тему „Враження з подорожі до Мюнхену".

Літературний вечір. В суботу дня 19. п. м. Комітет емігрантів влаштував в салі Т-ва „Українська Бесіда" гайний вечір получений з літературною гутіркою, у якій взяли участь лавреатка п. Н. Лівицька-Холодна і арт. п. Леся Кривіцька. Вечірку розпочав д-р П. Шкурат привітом від численно зібраної перемиської інтелігенції; промовець підкреслив потребу духового звязку громадянства та близчого взаємного пізнання. Опісля п. Лівицька-Холодна віддеклямувала кілька своїх творів, захоплюючи слухачів ніжністю та глибокою думкою своїх поезій. Арт. п. Л. Кривіцька зрецитувала з великим чуттям знімки з творів сучасних українських письменників Г. Журби, Ю. Косача і Б. Антонича. На закінчення першої частини вечірки промовляли: д-р В. Загайкевич, дякуючи лавреатці п. Лівицькій-Холодній та арт. п. Л. Кривіцькій підкреслив велику вагу спільного вкладу творчости у загальну національну скарбницю, П-і проф. О. Цiпановська, що хоч постійно живе тепер у Львові — підтримує звязок з Перемишлем і часто сюди приїздить, висловила своє вдоволення і гордість, що саме тепер розпочалася праця над зближенням Наддніпрянщини. По літературній частині учасники вечірки провели вечір при чайку та при милій дружній гутірці у прегарному настрої.

К. К.

КОЛОМИЯ.

Звичайні загальні збори „Покутського Союзу", кооперативного банку Покуття відбулися в неділю дня 6. п. м. зі звичайним порядком дня. Заступлених було 27 місцевостей Покуття. Проводив д-р О. Козакевич, голова Надз. Ради, та в його заступстві д-р О. Коссак, секретарював д-р Л. Рубінгер. Ствердивши правосильність зборів, візвав предсідник зібраних членів вшанувати 1-мінутовою мовчанкою покійних членів дир. П. Мостовича, о. Вергуна з Дебеславців та сел. Мих. Дубинського зі Слобідки Лісної. Опісля відчитано протокол минулорічних заг. зборів, звіт ревізії інсп. Павлюка й поревізійне письмо РСУК, а за ним склав дир. Пашкевич докладне та прозоре звідомлення з діловодства банку за минулий 1937 рік, ілюструючи його числами й таблицями. Друковане рахункове зіставлення мали члени у своїх руках, а це облекшувало їм орієнтацію. Контрольна комісія устами д-ра Коссака ствердила зразкову точність і правильність цілого діловодства та поставила внесок на уділення абсолюторії. Розвинулася дискусія, в якій забирали слово м. ін. д-р Новодворський, д-р Турянський, д-р Кузьмич, інж. Куцик, П. Чукур, дир. Гелета та дир. Берлад. Одні домагалися пояснень різних дрібниць, про які сказано було у звідомленні дир. Пашкевича, другі реагували на недотепно видвигнені недомагання й претенсії. Дир. Пашкевичеві довелось удруге виясновувати вияснені вже раз дрібниці, розвівати сумніви, відпирати інтерпеляції до друкованого звідомлення, яке вони мали в руках і т. д. а то й давати вияснення з ділянки громадянської етики. Остаточно звідомлення принято й абсолюторію уділено одноголосно. Опісля пішли своєю чергою дальші точки порядку зборів м. ін. розділ зиску у висоті 306.95 зол., з якого призвано інвалідам і філії „Сільський Господар" по 100 зол., Просвіті, Р. Т. Бурсі по 25 зол., Захоронці 15 зол., амбуляторії 16.95 зол. Тут треба додати, що за рік розлов П. Союз титулом різних датків і жертв понад 2000 зол. На місце пок. Мостовича вибрали в заступники членів Надзірної Ради дир. Андріїовича з Печеніжина. Збори залишили позитивне враження. Загально помітна поправа. Сума окремих рахунків збільшилася, довжники платять краще. Більші льокати держить банк як підготову під весняну кампанію, яку вже реалізується. Виділив він теж 10.000 зол. з власних капіталів на безпроцентові позички для промислу, купецтва й ремесла — і з них уже люди користають. Обєктивно треба ствердити, що „Пок. Союз" під кермою теперішньої дирекції представляє зразково впорядковану й адміністровану економічну станицю Покуття. Ми вповні піддержуємо погляд дир. Берлада, висловлений підчас дискусії: „Пок. Союз" здобув собі в загалу велике довіря і значіння; під його впливом переміняється загал перш за все нашого селянства: розуміє обовязковість, точність і солідність і переймається цими прикметами. Маємо повне право бути гордими з праці „Пок. Союзу" і, додаймо, обовязок бути вдячними тим що його тепер ведуть.

О. Я.

Піврічний попис елевів Філії Музичного Інституту в Коломиї відбувся дня 7-го березня. На програму зложилося 24 точки з тим, що не всі елеви взяли участь у пописі. Першу частину програми виповнили наймолодші піяністи та скрипаки. Майже у всіх вичувалося певність удару чи потягнення смиком, правильне схоплення ритмів, зате гірше було з динамічними тонкостями. Це недомагання загоді треба поборювати. Те ще й твори, які вони виконували, були часом не на їхні сили, так що виконавці при найбільших зусиллях подекуди не могли собі з ними дати ради. Такі експерименти часом грачів підтягають угору, але бувають і рисковні. Друга частина була цікавіша. І так: Геллерову „Тарантелю" на фортепіяні виконала Оксана Яремич. На загал опанувала вона твір бездоганно, тільки характер тарантелі, що вимагає острого до божевілля престо, затратився через надто повільне темпо. С. Візнярський виказав значний поступ, хоч вичувалося, що скрипак не вміє ще вживатися в музичні ролі та ситуації, через те й виходять вони блідо-бездушно. Куди краще запрезентувався Б. Запутович у XXII. Концерті Віотті І. ч. Цей послуговується вже справно й певно всіми технічними засобами. Вже сьогодні можна йому при дальшій пильности й солідности побажати гарної майбутности в скрипковій кар'єрі. Н. Недільська виконала „Пересторогу матери" Людкевича й „Весняну пісню" Мендельсона бездоганно витримала їх у стилю вміло й вміло „Циганські мельодії" Сарасатого відіграла М. Стефанів. Попри високі технічні досягнення вичувалося, що цей твір не підходить до вдачі скрипачки. Специфічний контраст сентиментальної, роздумної циганської пісні та горячого південного темпераменту не вийшов ясно. З черги О. Шипайлівна виконала Амправиті п-с-моль Райнгольда. Перемагаючи справно неабиякі пасажові трудноші твору, дала доказ, що набула вже багато легкости й техніки в грі; динамічні нюанси вийшли в неї насправді прозоро. Е. Сеняти виказала ізнову велику техніку й мистецьку вповненість у концерті Венявського (І—ІІ. частина). К. Ковалів відіграв „Пасторале" Скарлятті та Чайковського Скерцо ф-дур. Перший твір випав гарно з питомим йому характером; при другому здавалося, що піяніст не дорів до нього. Попис закінчила М. Витвицька концертовим етюдом дес-дур Ліста. Повнота тону і глибина чуття, а з ними тонкість гри та правдиве розуміння композитора і його твору злилися в одну прекрасну гармонію, яка переносила слухача в чарівну країну тонів і фантазії. Було би побажане, щоб управа школи улаштувала частіше пописи або музичні вечорі. Це давалоб елевам нагоду освоюватися зі сценою (трема не робила би тільки несподіванок виконавцям) а й ширша публика зазнайомлювалась би краще з мистецтвом тонів.

М.

Спорт.

УЖГОРОД. РУСЬ — КАЦ (КОШИЦІ) 2:0 (1:0).

Найважніші змагання Руси зі своїм найгрізнішим суперником КАЦ-ом із Кошиць, вирішила Русь у свою користь. **Ворота для Руси стріляв Кобзар.** Русь грала майже цілу другу половину в десятку тому, що Радик зійшов у 10 хв. розбитий із гриппа. **На метчу було 5.000 глядачів.** Судіював д. добре п. Сапок з Мор. Острави.

Після цієї перемоги Русь наблизилася вже лиш на 1 пункт до КАЦ-у, який має ще кілька важних виїздових метчів.

Інші висліди закарпатської дивізії: БФТЦ — МШЕ 3:1, ЧСК (Кошиці) — УАЦ (Ужгород) 3:0, СТ. Нова Весь — ЧСК (Ужгород) 5:2.

СПОРТОВІ НОВИНКИ.

Серце творця Олімпіяди спочило в Олімпії. В суботу, 26 п. м. відбулося в Олімпії святочне зложення серця покійного барона де Кубертена, творця новітніх Олімпіяд. У тому святі взяли участь представники уряду, грецький престолонаслідник кн. Павло, представники міжнародного олімпійського комітету та представники різних держав. Серце зложив у мавзолеї грецький митрополит в асисті духовенства.

—o—

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

УКРАЇНСЬКА КНИГА. Місячник присвячений бібліольогії та бібліофільству. Орган Бібліольогічної Комісії Наук. Т-ва ім. Шевченка та Українського Т-ва Бібліофілів. Ч. 2. Лютий 1938. Львів. Зміст: М. Рудницький: Чи можна в нас говорити про книжки. — Л. Биковський: Бібліотечна педагогіка. — Б. Бучинський: Галицькі рукописи XV—XVI. ст. — І. Крипякевич: До історії львівського книгарства в XVII. ст. — М. Андрусяк: Списки підручних книжок архимандрита Кеменецького й еп. Свитальницького. — Є. Ю. П.: „Атляс України і суміжних країв". — Б. Романенчук: Бібліографія. — Хроніка. — Рецензії.

РІДНА ШКОЛА. Ілюстрований часопис для всіх Дошкільників. Рік VII. Ч. 5. Березень 1938. Львів. Зміст. А. Ш.: Роковини. — Дм. Макогон: Надгробна промова. — Д-р П. Білянюк: Батьки та їх діти. — Премієр Мін. Освіти на будж. Комісії сойму. — Промова пос. В. Кузьмовича в соймі. — До чого доводить алькоголь. — П. С.: Справа поширення бібліотек та видання Р. Ш. — Д-р О. Когут: Дитячі бібліотеки в Богородчанщині. — Педагогічна Виставка. — Ю. Мушак: Переклади клясиків: — М-р М. Хоминський: Ревізія. — З життя Р. Ш. — Бібліографія. — Різні вісти.

ШЛЯХ. Релігійно-громадський часопис для народу. Видання Т-ва ім. П. Могили. Рік II. Ч. 3 (11). Березень, 1938. Луцьк.

УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО. Виховний журнал української молоді. Рік V. Ч. 2. Лютий 1938. Львів.

НАШ ПРИЯТЕЛЬ. Рік 17. Ч. 6. за лютий і 7. за березень 1938. Львів.

СВІТ ДИТИНИ. Журнал для українських дітей. Рік XIX. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

ЛИЦАРСТВО ПРЕСВЯТОЇ БОГОРОДИЦІ. Місячник присвячений поширенню почитання й набожества до Пресв. Діви Марії. Рік III. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

НА СЛІДІ. Журнал молоді. Рік III. Ч. 3. Березень, 1938. Львів.

ЄДНІСТЬ. Орган української самостійної соборницько-державної думки. Видає та редагує Т. Монюк. Рік II. Ч. 2 (4). Лютий, 1938. (Відбито на гектографі).

РІДНОШКІЛЬНІ ВІСТИ. Виходить раз у місяць на правах рукопису. Рік I. Ч. 3. Кам'янка Струмилова. (Відбито на циклостилі).

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр:

Середа 30. III. год. 7.30 „У мети".
Четвер 31. III. год. 7.30 „У мети".
Пятниця 1. IV. год. 7.30 „У мети".

Театр Рінвородностей.

Середа 30. III. год. 7.30 „Ми були молодими". (Для молоді недозволене).
Четвер 31. III. вистави нема.
Пятниця 1. IV. год. 7.30 „Подружжя, яких мало", премєра.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

БОЛЕХІВ:
30. III. Орлеан
31. III. Процес Мері Деган.
1. IV. Лісова пісня.

Український Народній Театр ім. М. Садовського:

ЗАВАЛІВ:
30. III. Гетьман Полуботок
31. III. Мазепа.

МОНАСТИРИСЬКА:
1. IV. Пісня Бескиду.
2. IV. Маруся Богуславка.
3. IV. Гетьман Полуботок.
4. IV. Супружий меч.
5. IV. Мазепа.

БУЧАЧ:
6. IV. Пісня Бескиду.
7. IV. Гетьман Полуботок.
8. IV. Мазепа.

КІНА

АПОЛЬО: „Буря й" екзот. фільма.
АТЛЯНТИК: „Шлях у невідоме".
БАЛТИК: „Герої моря".
ВАНДА: „Пеппі"; „Аннаполіс".
ҐРАЖИНА: „Косцюшко під Рацлавицями".
ЕВРОПА: „Перли корони" (Шаша Ґітрі).
КАСІНО: „Пірати".
КОПЕРНИК: „Шеф розвідки" з Конрадом Файдтом.
МАРУСЕНЬКА: „Шулерів роман", кольорова гротеска та найновіший тижневик.
МЕТРО: „Благословенна земля".
МІРАЖ: „Йошівара".
МУЗА: „Коли ти залюблена".
ПАКС: „Останні сальва".
ПАЛЯС: „Кафе Метрополь".
РАЙ: „Обоєльна" з Мартою Еґерт.
РІЯЛЬТО: „Несправедлива година".
СВІТ: „Варвара Радзивилівна"; „Не мала баба клопоту".
СТИЛЕВЕ: „Без свідків" і ревія.
ТОН: „Стрілець із Бенгалі", „Боротьба за золоті поля".
УТІХА: „Магічний ключ" і ревія.
ХИМЕРА: „Танок щастя та розпуки" з Ліл. Гарвей.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вл. Марійська 5).
„Австрія — Ґрац; Клягенфурт".

ФОТОПЛЯСТІКОН „Світовид" (Пасаж Гавсмана ч. 7):
„Росія та Сибір".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Середа, 30. березня 1938

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для школи: „Не хочу!"; Шкільний хор; 11.40 Мендельсон: Фрагменти з тріо д-моль оп. 49, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Моцарт: Форт. концерт д-моль, пл.; 14.20 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лама „Коронер у Галичині"; Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Іжесь із ліса" опов. для дітей; 16.00 Куток мови; 16.15 Сальон. музика; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Людина будучої війни; 17.15 Бах: Камер. орх., форт.; ... 17.50 Молодь перед вибором ліцею; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Вандрівка „Львів-Львовом", кабарет із пл.; 18.50 Програма на завтра; 19.00 „Розбиток" новеля з життя рибалок; 19.20 Забуті пісні у вик. Мик. Садецького тенор, у супр. форт.; 19.35 Слово про книгарську поліцію; 19.50 Промова шлеського воєводи з наг. Тижня Зах. Союзу; 20.00 „Знаєте? — Ну то послухайте!" розр. концерт, пісеньки, форт.; 20.45 Веч. денник; 21.00 Шопенівський концерт; 21.45 Поетична чвертьгодина; 22.00 Популярний концерт, орх., спів; 22.50 Ост. вістки; 23.00—23.30 Легка музика з пл.

Четвер, 31. березня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Мазовецькі пісні й танки; 11.40 Ґрас Колета Франц, скрипка, гр. пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Комунікат Хл. Палати; 13.50 Із екзотичних тем, пл.; 14.20 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагм. із пов. І. Лама „Коронер у Галичині". Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Муз. мандрівка; 16.15 Легка музика у вик. військ. орх.; 16.50 Актуальна гутірка; 17.00 Людина під мікроскопом; 17.15 Форт. ресітель Аги Жамбор (Бахові твори); 17.50 18.50 Спорт 18.10 „Станиславів" гутірка, виг. д-р Юрій Зарицький; 18.20 З оп. музики, пл.; 18.35 Для сіль. молоді; 18.40 Радіові конкурси й імпрези; 18.55 Програма на завтра; 19.00 „Протекція" комедія Аґе Гоєманза (Лиця); 19.30 Виленські пісні у вик. нар. хору; 19.50 Промова поморського воєводи; 20.00 Легка й танк. музика, орх., спів; у перерві в год. 20.45 Веч. денник; 21.45 Гутірка про повість; 22.00 Камер. концерт: смичк. квартет, форт.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Із спікерового альбума.

Пятниця, 1. квітня 1938.

6.15—8.00 Раннішня авдиція; 11.15 Для школи: „Прима Апріліс" вес. авд. з участю Щепка й Тоньки; 11.40 Тенор Фр. Мерлі в дуетах, пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Суспл. гутірка; 13.50 Музика з гр. пл.; 14.50 Біржа з участю орх., солістів і хору; 15.00 Невідома поема Ол. Фредра про Львів; 15.15 Плита: Містечко Львів; 15.20 Біжучі вістки теплі та холодні; 15.30 Господарські вістки; 15.45 „Гокус-покус" вес. авд. для дітей; 16.00 Гутірка з хорими; 16.15 Легка словномуз. авд.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Посередництво праці; 17.15 Із теки львівських композиторів. Евгенія Заремба мецосопран, скрипка, форт.; 17.50 Огляд видань; 18.00 Спортовий комунікат; 18.10 Туристичний інформатор; 18.15 Музика з пл. (трансм. з Вежі Альфа); 18.30 Програма на завтра; 18.35 Львівські портрети; 18.50 Спорт; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Старосвітський курант: „Пан Евгеній"; 19.30 Мандоліновий ресітель; 20.00 Концерт інстр. ансамблю, Збойська-Рушковська сопр., віол.; у перерві коло год. 20.50 Веч. денник; 21.55 Перша правна телефонна авдиція; 22.50 Останні вістки; 23.—23.30 Концерт бажань із продукціями радіослухачів.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Середа, 30. березня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Оп. і фільм. мельодії, 19.45 Веч. гомін. 20.30 21.00 Симф. концерт; БІЛГОРОД 20.00 Спів. ресітель, 20.30 21.00 Гумор. 21.30 Пісня й арії; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів. 17.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 „Дон Жуан" оп. Моцарта; БРНО 20.45 21.00 „Русалка" оп. Дворжака; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.15 Оп. мельодії. 18.15 Скрипка, 21.15 Військ. орх.; ГАМБУРГ 20.10 21.00 „Польська кров" оп. Недбали; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; КЕНІГСБЕРГ 19.10 20.00 21.00 „Тоска" оп. Пучіні; МІЛЯНО 17.15 Танк. музика. 21.00 22.00 23.00 „Валькірія" оп. Ваґнера; ПРАГА 18.05 Пісні німецьких композиторів; РАДІО ПАРІ 20.15 Для молоді. 20.30 Сольоти. 21.00 22.00 „Свято весни" розр. програма; РИМ 17.15 Форт., 21.00 22.00 Симф. концерт; СОФІЯ 18.30 Легка музика, 19.00 20.00 21.00 „Аїда" оп. Верді.

Четвер, 31. березня 1938.

БЕРЛІН 16.15 Форт. твори Вайсмана, 19.10 Тріо на форт., скр. і віол. Шумана, 20.00 21.00 Вечір танцю; БІЛГОРОД 21.30 Нар. пісні; БРЮСЕЛЯ ФЛЯМ. 20.00 21.00 „Христя лісникiвна" оп. Ярна; БУДАПЕШТ 13.00 Концерт військ. музики, 17.35 Арфа, 19.15 20.00 Нар. пісні в супр. циг. орх., 21.15 форт. сонати Бетовена у вик. Ерне Догнаньї; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Вальдштайнівська соната Бетовена, 20.00 21.00 Концерт орх., скр., віол., 22.30 Соната ґ-дур на віолю да гамба Баха; КОШИЦІ 13.30 Про плекання курей, 14.00 18.45 Вістки, 18.00 Культ. огляд: Давайте дітям добру книжку; МІЛЯНО 21.00 Спєвки, 21.30 22.00 Концерт квартету; ПРАГА 11.05 Сальон. музика, 15.15 Розр. музика, 21.25 Квартет а-моль Бетовена, 22.35 Концерт пенету, РАДІО ПАРІ 20.15 Віол., 20.30 21.00 22.00 Симф. концерт; РИМ 21.00 22.00 23.00 „Арлезіянка" оп. Чілеї; СОФІЯ 20.45 Спів.

Пятниця, 1. квітня 1938.

БЕРЛІН 17.00 Форт. твори Шумана, 18.00 Веселі мельодії. 22.30 Розр. концерт; БІЛГОРОД 18.20 Спів, 21.30 Нар. пісні; БУДАПЕШТ 13.30 18.10 Циг. музика, 17.20 Віол., 21.45 22.00 Легка музика; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки, 16.10 Трансм. з Нересниці: Хор сільської молоді співає нар. пісні. 18.00 Аверченко: „Ліпик з каштанами". Музика з пл.; МІЛЯНО 17.00 Форт., 20.00 Сонати на альтанку та клявесин; ПРАГА 16.25 Форт. квінтет ф-моль Брамса, 19.15 Хор, 21.15 Муз. розр. програма; РАДІО ПАРІ 20.15 Пісні, 20.30 21.00 22.00 Театр Уяви, 23.00 Концерт; РИМ 19.30 Розр. концерт, 21.00 22.00 23.00 „Зиґфрид" оп. Ваґнера; СОФІЯ 19.15 Спів.

БІРЖА.

Львів, 29 березня 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельґи бельґ. 89·62 19·15. Доляри американські 5·30·50, 5·27·50 Доляри канад. 5·28·50—5·26·00. Фльорени гол. 294·14—292·50. Франки фр. 16·26—15·76. Франки швайцарські 121·80—121·00. Фунти англ. 26·39—26·23. Гульдени данц. 100·25—99·75. Корони ч. 16·40—15·50 Кор. дан. 117·20—116·95 Кор. норв. 132·63—131·65. Корони шв. 136·04—135·05. Ліри італ. 22·30—21·50. Марки фінлянд. 11·65—11·25. Марки нім. 104·00 — 99·00 Шилінґи австр. 89·00—84·00. Тель Авів 26·20—25·95. Марки нім. срібні 110·00 — 105·00

Акції.

Банк Польський 111·00 Цукор. 35·00. Вугіль 30·50, 28·00. Ліпльоп 65·25. Можеїв 13·25. Островець 54·75. Стараховичі 38·25, 36·25. Габербуш 44·00

Папери

4 і пів проц. внутр. 65·50, 65·50, 3 інв. 1 ем. 81·2·, серія 91·00. 3 поз. інв. 2 ем. 80·75, серія некот. 5. конверс. 70·25 прем. дол. 40·75, 4 консол. 66·00

Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ"

Львів, 29. березня 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп.	3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак.	3·39 зол.
молоко	18—19 сот.
(яйця копа)	2·80—2·85 зол.

Попит на масло й яйця вдержаний на молоко сильний.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденції по зол. 0.15
купно, продаж, винайми і т. п. . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 400.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 200.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 100.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів Ринок 10